



Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (femte avdelningen)

den 26 november 2015*

”Statligt stöd — Digital television — Stöd till förmån för utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden i Spanien — Beslut att förklara stöd delvis förenliga och delvis oförenliga med den inre marknaden — Begreppet företag — Ekonomisk verksamhet — Fördel — Tjänst av allmänt ekonomiskt intresse — Snedvridning av konkurrensen — Artikel 107.3 c FEUF — Omsorgsplikt — Rimlig tidsfrist — Rättssäkerhet — Likabehandling — Proportionalitet — Subsidiaritet — Rätten till information”

I mål T-461/13,

Konungariket Spanien, företrätt av A. Rubio González, abogado del Estado,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företräd av É. Gippini Fournier, B. Stromsky och P. Němečková, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2014/489/EU av den 19 juni 2013 om det statliga stöd SA.28599 (C 23/10 (f.d. NN 36/10, f.d. CP 163/09)) som Konungariket Spanien har genomfört till förmån för utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden (utanför Kastilien-La Mancha) (EUT L 217, s. 52),

meddelar

TRIBUNALEN (femte avdelningen),

sammansatt av A. Dittrich (referent), ordförande, samt domarna J. Schwarcz och V. Tomljenović,

justitiesekreterare: förste handläggaren J. Palacio González,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 mars 2015,

följande

* Rättegångsspråk: spanska.

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Förevarande mål rör åtgärder som de spanska myndigheterna genomfört inom ramen för övergång från analoga till digitala tv-sändningar i Spanien, inom hela landets territorium utom den autonoma regionen Kastilien-La Mancha (Spanien). Denna digitalisering, som tekniskt kan ske genom markbundna sändningar, satellit, kabel eller bredbandsuppkoppling mot internet, gör det möjligt att mer effektivt använda radiofrekvensutrymmet. Vid digitala sändningar motstår tv-signalen störningar bättre och kan åtföljas av en rad kompletterande tjänster som kan ge ett mervärde till utsändningen. Dessutom gör digitaliseringen det möjligt att erhålla vad som kallats ”digital utdelning”, det vill säga frigjort frekvensutrymme, eftersom tekniken för digitala tv-sändningar använder ett betydligt smalare spektrum av frekvenser än vad som används med analog teknik. Mot denna bakgrund har Europeiska kommissionen sedan 2002 uppmuntrat digitaliseringen inom Europeiska unionen.
- 2 Konungariket Spanien har infört den nödvändiga lagstiftningen för att främja en övergång från analoga sändningar, genom att utfärda i synnerhet la Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (lagen 10/2005 om inrättande av brådskande åtgärder för utveckling av digital markbunden television, om liberalisering av kabel-tv och främjande av pluralism) av den 14 juni 2005 (BOE nr 142, av den 15 juni 2005, s. 20562, nedan kallad ”lag 10/2005”) och Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (kungliga dekretet 944/2005 om anpassning av det nationella teknikprogrammet för nationell teknik för markbundna digitala tv-sändningar) av den 29 juli 2005 (BOE nr 181, av den 30 juli 2005, s. 27006, nedan kallat ”kungligt dekret 944/2005”). Genom detta kungliga dekret ålades nationella televisionsföretag att täcka 96 procent av befolkningen vad gäller den privata sektorn och 98 procent av befolkningen för företag inom offentliga sektorn inom sina respektive geografiska områden.
- 3 De spanska myndigheterna har, i syfte att hantera övergången från analoga till digitala tv-sändningar, delat in Spanien i tre områden:
 - I område I, som omfattar 96 procent av den spanska befolkningen och som anses vara lönsamt, bärs kostnaderna för övergången till digitala sändningar av de offentliga och privata televisionsföretagen själva.
 - I område II, som omfattar avlägsna och mindre urbaniserade områden i vilka 2,5 procent av den spanska befolkningen bor har televisionsföretagen i avsaknad av ekonomiskt intresse underlåtit att investera i digitaliseringen, varför de spanska myndigheterna infört en offentlig finansiering.
 - I område III, som omfattar 1,5 procent av den spanska befolkningen, omöjliggör de topografiska förhållandena markbunden överföring, varför valet inom det området fallit på satellit teknik.
- 4 Genom beslut av den 7 september 2007, godkände ministerrådet den nationella planen för övergång till digital markbunden television (nedan kallad övergångsplanen) om genomförande av det nationella teknikprogram som angivits i kungligt dekret 944/2005. Genom detta program delades Spanien upp i 90 tekniska övergångsprojekt. En tidsgräns för upphörande av analoga sändningar fastställdes för vart och ett av dessa projekt. Syftet med programmet var att uppnå en täckning för digital markbunden television för en motsvarande andel av den spanska befolkningen som den som år 2007 kunnat ta emot analoga sändningar, det vill säga 98 procent av befolkningen.

- 5 Eftersom de täckningskrav som fastställdes för digital markbunden television (se punkt 2 ovan) riskerade att leda till en sämre täckning för den spanska befolkningen än den som de existerande analoga sändningarna gav var det nödvändigt att säkerställa televisionstäckningen inom område II. Förevarande mål rör enbart den offentliga finansieringen från spanska myndigheter till stöd för digitaliseringsprocessen inom detta område.
- 6 Den 29 februari 2008 antog ministeriet för industri, turism och handel (nedan kallat MITC) ett beslut i syfte att förbättra infrastrukturerna för telekommunikationer och fastställa kriterier och fördelning av finansieringen för åtgärderna avsedda att utveckla informationssamhället inom ramen för vad som kallades "Plan Avanza". Den budget som antogs i enlighet med detta beslut var delvis avsedd för digitalisering av tv-sändningar inom område II.
- 7 Mellan juli och november 2008 skedde digitaliseringen inom område II genom olika tillägg till ramavtal från 2006 som träffats mellan MITC och de autonoma regionerna inom Konungariket Spanien inom ramen för Plan Avanza. På grundval av dessa avtalstillägg överförde MITC medel till de autonoma regionerna, som åtog sig att täcka de återstående kostnaderna med egna medel.
- 8 Den 17 oktober 2008 beslutade det spanska ministerrådet att tilldela ytterligare medel för att utvidga och komplettera täckningen för digital markbunden television inom ramen för det övergångsprojekt som skulle slutföras under första delen av 2009. Finansieringen beviljades efter att nya ramavtal hade undertecknats mellan MITC och de autonoma regionerna i december 2008 avseende genomförande av det nationella programmet för övergång till digital markbunden television. Den 29 maj 2009 godkände ministerrådet kriterierna för fördelning av medel för finansiering av initiativ för övergång till digital markbunden television.
- 9 Efter undertecknandet av tilläggen till 2008 års ramavtal avseende den ökade täckningen för digital markbunden television och offentliggörandet av dessa ramavtal med tillägg i *Boletín oficial del Estado* började de autonoma regionernas myndigheter genomföra utbyggnaden. Dessa organiserade offentliga anbudsförfaranden eller anlätade privata företag för detta. I vissa fall gav de autonoma regionerna kommunerna uppdrag att genomföra utbyggnaden.
- 10 Generellt användes två typer av anbudsförfaranden i Spanien. Den första typen gällde utvidgning av täckningen, som innebar att det företag som tilldelades kontraktet åtog sig att tillhandahålla ett fungerande nät för digital markbunden television. Uppdraget omfattade i dessa fall bland annat utformning och uppbyggnad av nätet, överföring av signalen, användning av nätet och leverans av behövlig utrustning. De övriga anbudsförfarandena gällde leverans av telekommunikationsutrustning.
- 11 Under åren 2008 och 2009 investerades nästan 163 miljoner euro av centrala medel, delvis som mjuka lån beviljade av MITC till autonoma regioner, och cirka 60 miljoner euro av de autonoma regionernas medel för utbyggnaden inom område II. Dessutom finansierade kommunerna utbyggnaden med cirka 3,5 miljoner euro.
- 12 Som ett andra steg efter utbyggnaden av digital markbunden television i område II och med början från år 2009 har vissa av de autonoma regionerna anordnat ytterligare anbudsförfaranden eller träffat avtal utan anbudsförfarande, för drift och underhåll av den utrustning som digitaliserats och använts för utbyggnaden. Det totala beloppet för medel som beviljats genom anbudsförfaranden för drift och underhåll uppgick under åren 2009–2011 till minst 32,7 miljoner euro.
- 13 Den 18 maj 2009 mottog kommissionen ett klagomål från ett europeiskt satellitföretag, nämligen SES Astra. Klagomålet gällde en påstådd ordning för statligt stöd som de spanska myndigheterna hade genomfört i samband med övergången från analog till digital television i område II. Företaget hävdade att ordningen innebar ett icke anmält och därmed olagligt stöd som medförde en snedvridning av konkurrensen mellan de satellitbundna och markbundna sändningsplattformarna.

- 14 Genom en skrivelse av den 29 september 2010 underrättade kommissionen Konungariket Spanien om att den hade beslutat att inleda ett förfarande enligt artikel 108.2 FEUF rörande stödet i fråga för hela Spaniens territorium med undantag av Kastilien-La Mancha som skulle omfattas av ett separat förfarande (nedan kallat beslutet att inleda granskningsförfarandet). Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes den 14 december 2010 i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT C 337, s. 17). Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter om stödet i fråga.
- 15 Efter att ha bemött yttranden från de spanska myndigheterna och andra berörda antog kommissionen den 19 juni 2013 beslut om det statliga stöd SA.28599 (C 23/10 (f.d. NN 36/10, f.d. CP 163/09)) som Konungariket Spanien har genomfört till förmån för utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden (utanför Kastilien-La Mancha) (EUT L 217, s. 52) (nedan kallat det angripna beslutet), vars beslutspunkter har följande lydelse:

”Artikel 1

Det statliga stöd som beviljats operatörerna av plattformen för markbunden television för användning, underhåll och drift av nätet för digital markbunden television i område II och som olagligen genomförts av Spanien i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är oförenligt med den inre marknaden, utom stöd som beviljats i enlighet med kriterierna för teknikneutralitet.

Artikel 2

Enskilt stöd som beviljats inom ramen för den stödordning som avses i artikel 1 är inte stöd om det vid tidpunkten för beviljandet uppfyller de villkor som fastställs i den förordning som antagits i enlighet med artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 994/98 som var tillämplig vid den tidpunkt då stödet beviljas.

Artikel 3

1. [Konungariket] Spanien ska återkräva det oförenliga stödet som beviljats enligt den stödordning som avses i artikel 1 från operatörerna för digital markbunden television, oavsett om de har mottagit stödet direkt eller indirekt.
2. De belopp som ska återkrävas ska innefatta ränta från den dag då stödet ställdes till mottagarnas förfogande till den dag de har återbetalats.
3. Röntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004.
4. Spanien ska upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd enligt den stödordning som avses i artikel 1, med verkan från den dag då detta beslut antas.

Artikel 4

1. Återkravet av det stöd som har beviljats enligt den stödordning som avses i artikel 1 ska genomföras omedelbart och effektivt.
2. Spanien ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader efter den dag då detta beslut har delgivits.

3. Inom två månader från delgivningen av detta beslut ska Spanien lämna följande uppgifter till kommissionen:

- a) En förteckning över de stödmottagare som har tagit emot stöd enligt den stödordning som avses i artikel 1 och det totala stödbelopp som var och en av dem har tagit emot genom stödordningen enligt det som anges i avsnitt 6.2 ovan.
- b) Det totala belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från varje stödmottagare.

...

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.”

- 16 Som skäl för det angripna beslutet anförde kommissionen för det första att de åtgärder som vidtagits på central nivå och de avtal med tillägg som träffats mellan MITC och de autonoma regionerna utgjorde grunden för stödordningen för utbyggnad av digital markbunden television inom område II. I praktiken hade de autonoma regionerna tillämpat den spanska regeringens riktlinjer rörande utbyggnaden av digital markbunden television (skäl 91 i beslutet).
- 17 För det andra har kommissionen konstaterat att den ifrågavarande åtgärden ska anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Mot bakgrund av att åtgärden finansierats med statliga medel och medel från vissa autonoma regioner och kommuner, rör det sig om ett ingripande med statliga medel. Enligt kommissionen utgjorde utbyggnaden av tv-näten ekonomisk verksamhet och omfattades inte av utövandet av offentliga maktbefogenheter. De företag som berördes av övergångsplanen var direkta mottagare av stödet, medan de företag som deltagit i de offentliga upphandlingarna om utvidgning av täckningen var indirekta stödmottagare. Den fördel som åtgärden medförde för dessa företag var selektiv, eftersom den endast gällde radio- och tv-sektorn och inom denna sektor påverkade åtgärden endast företag med verksamhet på marknaden för markbunden teknik. Enligt det angripna beslutet har de spanska myndigheterna, som främsta och enda exempel, hänvisat till den autonoma regionen Baskien (Spanien) och gjort gällande att det inte utgått något statligt stöd, enligt de villkor som angivits dom av den 24 juli 2003, *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, REG, EU:C:2003:415). Kommissionen ansåg emellertid att det första villkoret som angivits i den domen, att stödmottagaren faktiskt ska ha ålagts en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och att dessa skyldigheter ska vara klart definierade, inte var uppfyllt. Dessutom var heller inte det fjärde villkoret i den domen om säkerställande av lägsta möjliga kostnad för det allmänna uppfyllt. Eftersom de markbundna och satellitbundna plattformarna verkade på samma marknad innebar enligt kommissionen åtgärder för utbyggnad, exploatering och drift av digital markbunden television inom område II en snedvridning av konkurrensen mellan dessa två tekniker. Stödet påverkade även handeln inom unionen (skäl 94–141 i beslutet).
- 18 Kommissionen konstaterade för det tredje att den ifrågavarande åtgärden inte kunde anses som ett statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c) FEUF, trots att åtgärden var avsedd att tillgodose ett väldefinierat ändamål av allmänt intresse och trots att det konstaterats ett marknadsmisslyckande. Kommissionen menade att åtgärden inte uppfyllde villkoret om teknikneutralitet och därmed inte var proportionerligt eller utgjorde ett lämpligt medel för att säkerställa tillgången till kostnadsfria kanaler för invånarna i område II (skälen 148–171 i det angripna beslutet).
- 19 Kommissionen ansåg, för det fjärde, att det förhållandet att de spanska myndigheterna inte tydligt definierat utbyggnad av markbunden teknik som en offentlig tjänst medförde att åtgärden inte kunde undantas enligt artikel 106.2 FEUF (skäl 172 i det angripna beslutet).

- 20 Kommissionen anförde, för det femte, att den ifrågavarande åtgärden inte utgjorde ett befintligt stöd, eftersom den påverkade det faktiska innehållet i den ursprungliga ordningen. De spanska myndigheterna var således skyldiga att anmäla stödet (skälen 173–175 i det angripna beslutet).
- 21 För det sjätte preciserade kommissionen de olika fall i vilka de spanska myndigheterna har att återkräva det ifrågavarande stödet från de direkta och indirekta stödmottagarna (skälen 179–197 i det angripna beslutet).

Förfarandet och parternas yrkanden

- 22 Konungariket Spanien har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 30 augusti 2013.
- 23 Genom särskild handling som inkom till tribunalens kansli samma dag framställde Konungariket Spanien en ansökan om interimistiska åtgärder, i vilken det i sak yrkade att tribunalen skulle besluta om uppskov med verkställigheten av det angripna beslutet. I beslut av den 16 oktober 2013, Spanien/kommissionen (T-461/13 R, EU:T:2013:545), avslogs ansökan och uttalades att frågan om rättegångskostnaderna skulle anstå.
- 24 I en skrivelse som inkom till tribunalens kansli den 29 november 2013 begärde Asociación española de televisiones digitales privadas, autonómicas y locales (Asodal) att få intervensera till stöd för Konungariket Spaniens yrkanden. Begäran avslogs i beslut av den 24 februari 2014, Spanien/kommissionen (T-461/13, EU:T:2014:109).
- 25 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (femte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.
- 26 Tribunalen uppmanade, som en åtgärd för processledning enligt artikel 64 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991, kommissionen att ge in vissa handlingar. Kommissionen följde denna uppmaning inom den utsatta fristen.
- 27 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 11 mars 2015.
- 28 Konungariket Spanien har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara det angripna beslutet,
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 29 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan,
 - förplikta Konungariket Spanien att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 30 Konungariket Spanien har åberopat fem grunder till stöd för sin talan. Den första grunden är att artikel 107.1 FEUF har åsidosatts genom att kommissionen felaktigt slagit fast att det förelegat ett statligt stöd. Den andra grunden, som anförs i andra hand, rör frågan om det påstådda stödets förenlighet med den inre marknaden, på så sätt att villkoren för undantag i artikel 106.2 och godkännande i artikel 107.3 c) FEUF har åsidosatts. Den tredje grund som Konungariket Spanien har

åberopat är att handläggningsreglerna har åsidosatts. Den fjärde grunden, som åberopas i andra hand, rör beslutet om återkrav av stöd och grundas på påståendet att principerna om rättssäkerhet, likabehandling, proportionalitet och subsidiaritet har åsidosatts. Den femte grunden, som åberopas i andra hand, är att den grundläggande rätten till information har åsidosatts.

Den första grunden, avseende åsidosättande av artikel 107.1 FEUF

- 31 Konungariket Spanien har kritiserat kommissionen för att den ska ha åsidosatt artikel 107.1 FEUF genom att konstatera att det förekommit statligt stöd. Konungariket Spanien har därvid anfört, för det första, att berörda organ inte bedrivit någon ekonomisk verksamhet, för det andra, att den ifrågavarande åtgärden inte var selektiv utan utgjorde tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och, för det tredje, att åtgärden inte snedvred konkurrensen.

Den första delen, avseende att det inte bedrivits någon ekonomisk verksamhet

- 32 Konungariket Spanien har gjort gällande att den utbyggnad av näten för marksänd digital television inom område II som genomfördes av de autonoma regionerna, offentliga företag och kommunerna utgjorde ett utövande av offentlig makt och inte någon ekonomisk verksamhet. Det enda bakomliggande intresset var att möta de behov som befolkningen i glesbygd hade och inte att uppträda på marknaden. De kan därmed inte anses utgöra företag i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.
- 33 För att det ska föreligga statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF krävs det att alla villkor som anges i den bestämmelsen är uppfyllda. För det första måste det röra sig om stöd som ges av en stat eller med hjälp av statliga medel. För det andra måste stödet kunna påverka handeln mellan medlemsstater. För det tredje ska stödet innebära en fördel för mottagaren genom att gynna vissa företag eller viss produktion. För det fjärde ska det snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (se dom av den 17 december 2008, Ryanair/kommissionen, T-196/04, REG, EU:T:2008:585, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 34 Den nu aktuella delen avser mer specifikt det tredje av dessa villkor. Därvid gäller att åtgärder som, oavsett form, direkt eller indirekt kan gynna företag, liksom åtgärder som kan anses ge det mottagande företaget ekonomiska fördelar som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsmässiga villkor, ska anses utgöra statligt stöd (se dom av den 2 september 2010, kommissionen/Deutsche Post, C-399/08 P, REU, EU:C:2010:481, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 35 Det framgår av fast rättspraxis att begreppet företag, inom konkurrensrätten, omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras, varvid ekonomisk verksamhet utgörs av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad (se dom av den 10 januari 2006, Cassa di Risparmio di Firenze m.fl., C-222/04, REG, EU:C:2006:8, punkterna 107 och 108 samt där angiven rättspraxis). Frågan huruvida en verksamhet är av ekonomisk art beror varken på om det organ som bedriver verksamheten är privat eller offentligt eller om verksamheten är lönsam (se dom av den 19 december 2012, Mitteldeutsche Flughafen och Flughafen Leipzig-Halle/kommissionen, C-288/11 P, REU, EU:C:2012:821, punkt 50 och där angiven rättspraxis).
- 36 Enligt rättspraxis är verksamhet som innebär utövande av offentlig maktbefogenheter inte en sådan ekonomisk verksamhet som föranleder tillämpningen av konkurrensreglerna i fördraget (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 19 januari 1994, SAT Fluggesellschaft, C-364/92, REG, EU:C:1994:7, punkterna 30 och 31, och dom av den 16 december 2010, Nederländerna och NOS/kommissionen, T-231/06 och T-237/06, REG, EU:T:2010:525, punkt 93).

- 37 När det gäller den eventuella betydelse som utövande av offentliga maktbefogenheter kan ha på bedömningen av huruvida en juridisk person är ett företag i den mening som avses i unionens konkurrensrätt ska det framhållas att den omständigheten att ett organ, vid utövandet av en del av sin verksamhet, förfogar över offentliga maktbefogenheter inte i sig hindrar att det rör sig om ett företag i den mening som avses i unionens konkurrensrätt när det gäller organets övriga ekonomiska verksamhet. Bedömningen av huruvida en verksamhet utgör offentlig maktutövning eller ekonomisk verksamhet ska ske för varje verksamhet som ett visst organ utövar (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 1 juli 2008, MOTOE, C-49/07, REG, EU:C:2008:376, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 38 Det ska således prövas huruvida verksamheten i fråga innebär utövande av offentliga maktbefogenheter, såsom Konungariket Spanien har gjort gällande, eller utövande av ekonomisk verksamhet.
- 39 När det inledningsvis gäller definitionen av ifrågavarande verksamhet kan det konstateras att den enligt artikel 1 i det angripna beslutet bestod i användning, underhåll och drift av nätet för digital markbunden television inom område II och utförts av de autonoma regionerna, de offentliga företagen och kommunerna. I den mån som Konungariket Spanien gjort gällande att dess enda syfte var att möta de behov hos glesbygdsbefolkningen som gjorde det nödvändigt att säkerställa televisionsnätets täckning inom det området, ska det framhållas att när det gäller statligt stöd kan det syfte som eftersträvas med statliga åtgärder inte medföra att de inte anses utgöra ”stöd” i den mening som avses i artikel 107 FEUF. I den artikeln görs nämligen inte någon åtskillnad utifrån skälen för eller målen med de statliga ingripandena, utan de definieras i förhållande till verkningarna (se dom av den 22 december 2008, British Aggregates/kommissionen, C-487/06 P, REG, EU:C:2008:757, punkterna 84 och 85 och där angiven rättspraxis). Kommissionen har således inte definierat den ifrågavarande verksamheten felaktigt.
- 40 För att avgöra frågan huruvida den ifrågavarande verksamheten, såsom den definierats i det angripna beslutet, innebar utövande av offentliga maktbefogenheter eller ekonomisk verksamhet ska det prövas om denna verksamhet utifrån dess art, syfte och det regelverk som gäller för den har samband med myndighetsutövning eller är av sådan ekonomisk art att det motiverar en tillämpning av unionens konkurrensrätt (se dom av den 18 mars 1997, Diego Cali & Figli, C-343/95, REG, EU:C:1997:160, punkterna 16, 18 och 23 och där angiven rättspraxis, och dom av den 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, REU, EU:C:2013:127, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 41 Kommissionen har, i skälen 97–99 i det angripna beslutet, konstaterat att den ifrågavarande verksamheten utgör en ekonomisk verksamhet i likhet med andra fall som inbegriper förvaltning av infrastruktur som görs av regionala myndigheter. Huruvida det finns en marknad avgörs enligt kommissionen av om andra företag vill eller kan, såsom i förevarande fall, tillhandahålla den berörda tjänsten. Kommissionen ansåg att driften av det markbundna nätet via autonoma regioner, offentliga företag och kommuner inte utgjorde utövande av sådana offentliga maktbefogenheter som enbart staten kan utöva. De berörda tjänsterna var inte typiska för en myndighet och var till sin natur ekonomiska, vilket påvisas av att flera företag var verksamma på marknaden i område I. Vidare anförde kommissionen att ett privat satellitföretag, inom ramen för ett anbudsförfarande, visade intresse för att tillhandahålla sina tjänster i område II och att den ifrågavarande verksamheten endast gällde sändning av nationella och regionala privata kanaler.
- 42 Mot bakgrund av de kriterier som angivits i rättspraxis för definitionen av begreppet företag i punkt 40 ovan visar dessa överväganden med tillräcklig styrka att denna verksamhet utifrån dess art, syfte och det regelverk som gäller för den inte har samband med myndighetsutövning, utan är av ekonomisk art. Konungariket Spanien har inte anfört några omständigheter som visar att kommissionen gjort något fel när den definierat den ifrågavarande verksamheten som ekonomisk.

- 43 I den mån som, för det första, Konungariket Spanien har gjort gällande att utbyggnaden av digital markbunden television genomförts av offentliga företag som uppträtt i egenskap av administrationens ”verktyg”, ska det framhållas att det, vid tillämpningen av konkurrensreglerna, ska göras åtskillnad mellan fall där staten handlar genom att utöva offentlig myndighet och sådana där den bedriver näringsverksamhet av industriell eller kommersiell karaktär bestående i att bjuda ut varor eller tjänster på marknaden. I det avseendet saknar det betydelse om staten handlar direkt genom ett organ som är en del av den offentliga förvaltningen eller genom ett organ som staten har beviljat särskilda eller exklusiva rättigheter (se dom *Diego Cali & Figli*, punkt 40 ovan, EU:C:1997:160, punkterna 16 och 17 samt där angiven rättspraxis, och dom av den 12 juli 2012, *Compass-Datenbank*, C-138/11, REG, EU:C:2012:449, punkt 35 och där angiven rättspraxis). Det ska vidare framhållas att det förhållandet att en verksamhet kan bedrivas av ett privat företag utgör ytterligare en omständighet som medför att den aktuella verksamheten kan betecknas som ekonomisk verksamhet (dom av den 24 oktober 2002, *Aéroports de Paris/kommissionen*, C-82/01 P, REG, EU:C:2002:617, punkt 82).
- 44 Vad, för det andra, gäller Konungariket Spaniens argument att det inte finns någon marknad för tjänsten att säkerställa rätten för var och en att kunna ta emot ljud- och bildsändningar via television ska det framhållas att, såsom kommissionen anfört i skälen 97 och 99 i det angripna beslutet, det fanns en marknad för att bygga upp ett digitalt nät i Spanien. Det är utrett att ett europeiskt satellitföretag önskade tillhandahålla tjänsten i fråga inom område II inom ramen för en offentlig upphandling år 2008 i Kantabrien (Spanien). Vidare följer det av den omständigheten att uppbyggnaden av ett digitalt nät i område I utfördes av privata företag att det fanns en sådan marknad i Spanien.
- 45 I den mån som, för det tredje, Konungariket Spanien påstår att de ifrågavarande företagen inte erhållit någon ersättning för denna verksamhet är det tillräckligt att påminna om att frågan huruvida en verksamhet är ekonomisk varken beror på om en privat investerare är skyldig att uppträda på samma villkor eller huruvida verksamheten är lönsam (se, för ett motsvarande synsätt, dom *Mitteldeutsche Flughafen och Flughafen Leipzig-Halle/kommissionen*, punkt 35 ovan, EU:C:2012:821, punkt 50). Vidare hindrar inte det förhållandet att ersättning inte utgår att verksamheten klassas som ekonomisk (dom av den 23 april 1991, *Höfner och Elser*, C-41/90, REG, EU:C:1991:161, punkterna 19–23). Den omständigheten att, såsom Konungariket Spanien har anfört, de autonoma regionernas handlingsprogram inte innefattade någon förändring av ägarförhållandena avseende centra för digitala sändningar, vilka alltså var i allmän ägo, saknar helt betydelse för klassificeringen av verksamheten i fråga.
- 46 För det fjärde har Konungariket Spanien gjort gällande att kommissionens uttalande i skäl 99 och i fotnot 50 i det angripna beslutet, om att uppbyggnaden av det markbundna nätet i område II via autonoma regioner, offentliga företag och kommuner endast avsett sändning av nationella och regionala privata kanaler inte är korrekt. Denna argumentation kan inte godtas. Det kan nämligen konstateras att det i det kungliga dekretet 944/2005 föreskrivits en skyldighet för nationella televisionsföretag att täcka 96 procent av befolkningen inom den privata sektorn och 98 procent av befolkningen för företag inom offentliga sektorn inom sina respektive geografiska områden (se punkt 2 ovan). Även om områdena I och II tillsammans omfattade 98,5 procent av den spanska befolkningen och, således, den skyldighet som ålats nationella televisionsföretag inte medförde att de var tvungna att, vad gäller den offentliga sektorn, täcka hela område II, var det inte desto mindre så att det fanns ett täckningskrav omfattande i det närmaste hela detta område för allmänna kanaler, då topografin inom område III medförde att markbundna digitala sändningar inte var möjliga (se punkt 3 ovan).
- 47 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den första delen av denna grund.

Den andra delen, avseende avsaknaden av ekonomisk fördel och förekomsten av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

- 48 Konungariket Spanien har gjort gällande att den ifrågavarande åtgärden inte är selektiv eftersom utbyggnaden av tv- och radionäten enligt spansk lag var tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Enligt Konungariket Spanien har de ifrågavarande organen inte erhållit någon ekonomisk fördel i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, eftersom de villkor som domstolen slagit fast i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), var uppfyllda. Kommissionen har vidare inte gjort någon bedömning av de bestämmelser som Konungariket Spanien antagit avseende förekomsten av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Enligt Konungariket Spanien var digital markbunden television den mest effektiva lösningen för övergången från analoga till digitala tv-sändningar inom område II i fråga om kostnader i Spanien, vilket visats genom en studie från juli 2007. Enligt denna studie hade kostnaden för att genom en satellitlösning gå från en täckning på 96 procent till en täckning på 100 procent av den spanska befolkningen varit högre än för en markbunden lösning. Kommissionen har inte gjort någon fördjupad analys av denna studie utan har enbart undersökt den autonoma regionen Baskien.
- 49 Det kan inledningsvis konstateras att Konungariket Spanien har gjort gällande att de ifrågavarande åtgärderna inte var selektiva eftersom tjänsten i fråga skulle vara en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Det ska framhållas att frågan huruvida den ifrågavarande tjänsten utgör en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse avgörs utifrån andra omständigheter än frågan om en statlig stödåtgärd är selektiv i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Medan frågan huruvida den berörda tjänsten utgör en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse är en fråga som är relevant vid prövningen av huruvida det uppkommit en ekonomisk fördel, är frågan huruvida en åtgärd är selektiv en omständighet som ska beaktas vid prövningen av huruvida en statlig stödåtgärd gynnar vissa företag eller viss produktion (se punkt 33 ovan).
- 50 Konungariket Spanien har inte något stöd för påståendet att den ifrågavarande åtgärden inte gynnade vissa företag. Prövningen inom ramen för denna del av den första grunden ska därför avse huruvida den ifrågavarande åtgärden inneburit en ekonomisk fördel för mottagarna i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Enligt Konungariket Spanien har kommissionen felaktigt slagit fast att det uppkommit en ekonomisk fördel, till följd av att de villkor som angivits i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllda i förevarande fall.
- 51 Domstolen har i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), slagit fast att i den mån som en åtgärd ska anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som det mottagande företaget har tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster, när åtgärden i själva verket inte innebär att dessa företag gynnas ekonomiskt och således inte har som verkan att dessa företag får en mer fördelaktig ställning än konkurrerande företag, omfattas den inte av tillämpningsområdet för artikel 107.1 FEUF. För att det i ett konkret fall ska kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd, måste emellertid fyra villkor vara uppfyllda (domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan, EU:C:2003:415, punkterna 87 och 88).
- 52 Det framgår av skälen 114–128 i det angripna beslutet att kommissionen anser att de första och fjärde villkoren som slås fast i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllda i detta fall.

- Det första villkoret enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), avseende skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster
- 53 Enligt detta villkor ska det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter ska vara klart definierade (domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan, EU:C:2003:415, punkt 89).
- 54 Kommissionen bedömde i skälen 119–126 i det angripna beslutet att det första villkoret enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllt.
- 55 Enligt skäl 119 i det angripna beslutet angavs inte i spansk lag att driften av ett markbundet nät var en allmännyttig tjänst. I Ley 11/1998, General de Telecomunicaciones (allmän lag 11/1998 om telekommunikationer) av den 24 april 1998 (BOE nr 99, av den 25 april 1998, s. 13909, nedan kallad ”lag 11/1998”) fastställdes att telekommunikationstjänster, inklusive drift av nät för radio och television, var tjänster av allmänt ekonomiskt intresse men att de inte hade status av allmännyttiga tjänster, en status som endast åsätts ett begränsat antal telekommunikationstjänster, i synnerhet sådana som hör samman med försvar och civilskydd och telefonnätets funktion. I Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones (allmän lag 32/2003 om telekommunikationer) av den 3 november 2003 (BOE nr 264, av den 4 november 2003, s. 38890, nedan kallad ”lag 32/2003”) har denna definition behållits. Överföringstjänster för sändning av television, dvs. överföring av signaler genom telekommunikationsnät, räknas som telekommunikationstjänster och anses, som sådana, vara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse men inte allmännyttiga tjänster.
- 56 I skäl 120 i det angripna beslutet karaktäriseras, under alla omständigheter, bestämmelserna i den spanska lagstiftningen som teknikneutrala. I lagen definieras telekommunikationer såsom drift av nät och tillhandahållande av tjänster för elektroniska kommunikationer och därmed förknippade resurser. Telekommunikation är överföring av signaler genom alla slags telekommunikationsnät, inte specifikt genom markbundna nät. Dessutom anges i lagen att ett av dess syften är att så långt det är möjligt uppmuntra till teknikneutralitet i lagstiftningen.
- 57 I skäl 121 i det angripna beslutet anges att, även om radio och television i allmänhetens tjänst, enligt den lag som var i kraft och tillämplig vid den tidpunkt när medel överfördes, definierades som en allmännyttig tjänst är det inte möjligt att utvidga denna definition till drift av en specifik plattform för ändamålet. Dessutom kan inte, när det finns flera överföringsplattformar, en viss plattform anses vara ”central” för överföring av sändningssignaler. Det skulle därför, enligt kommissionen, ha varit uppenbart felaktigt om man i den spanska lagstiftningen hade förklarat att användningen av en viss plattform för överföring av signaler var en allmännyttig tjänst.
- 58 Kommissionen har vidare, i skälen 123 och 124 i det angripna beslutet, avfärdat argumentet att driften av markbundna nät skulle ha definierats som en allmännyttig tjänst i de interinstitutionella överenskommelser som träffats mellan baskiska regeringen, de baskiska kommunernas förbund och de tre baskiska provinsstyrelserna.
- 59 Kommissionen konstaterade, i skäl 172 i det angripna beslutet, med hänvisning till skälen 119–122 i beslutet, att varken de spanska eller de baskiska myndigheterna klart definierade driften av en markbunden plattform som en allmännyttig tjänst.
- 60 När det gäller begreppet allmännyttig tjänst i den mening som avses i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), har parterna inte bestritt att detta skulle motsvara begreppet tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 106.2 FEUF (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 12 februari 2008, BUPA m.fl./kommissionen, T-289/03, REG, EU:T:2008:29, punkt 162, och dom av den 16 juli 2014, Zweckverband Tierkörperbeseitigung/kommissionen, T-309/12, EU:T:2014:676, punkt 132).

- 61 Enligt fast rättspraxis har medlemsstaterna ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att bestämma vad de anser vara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. En medlemsstats definition av dessa tjänster kan följaktligen inte ifrågasättas av kommissionen annat än om ett uppenbart fel begåtts (se dom av den 15 juni 2005, Olsen/kommissionen, T-17/02, REG, EU:T:2005:218, punkt 216; dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen, T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, REG, EU:T:2008:457, punkt 101, och dom av den 6 oktober 2009, FAB/kommissionen, T-8/06, EU:T:2009:386, punkt 63). I avsaknad av harmoniserade unionsbestämmelser på området är kommissionen nämligen inte behörig att pröva omfattningen av de allmännyttiga tjänster som ålagts offentliga företag, det vill säga den kostnadsnivå som sammanhänger med dessa tjänster, lämpligheten av de politiska beslut som fattas av de nationella myndigheterna i detta avseende eller det offentliga företagets ekonomiska effektivitet (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 27 februari 1997, FFSA m.fl./kommissionen, T-106/95, REG, EU:T:1997:23, punkt 108, och dom av den 1 juli 2010, M6/kommissionen, T-568/08 och T-573/08, REG, EU:T:2010:272, punkt 139 och där angiven rättspraxis). Det framgår av artikel 1 första strecksatsen i protokoll nr 26 om tjänster av allmänt intresse, fogat till fördragen EU och FEU, att unionens gemensamma värden i fråga om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 14 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt särskilt inbegriper nationella, regionala och lokala myndigheters avgörande roll och stora handlingsutrymme när det gäller att tillhandahålla, beställa och organisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse så nära användarnas behov som möjligt.
- 62 Medlemsstaternas befogenhet att definiera vad som utgör tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är emellertid inte obegränsad och får inte utövas på ett godtyckligt sätt endast i syfte att förhindra att konkurrensreglerna tillämpas på en särskild sektor (dom BUPA m.fl./kommissionen, punkt 60 ovan, EU:T:2008:29, punkt 168). För att kunna utgöra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse ska tjänsten i fråga ha ett ekonomiskt intresse av särskild karaktär i jämförelse med annan ekonomisk verksamhet (dom av den 10 december 1991, *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, REG, EU:C:1991:464, punkt 27, och dom av den 17 juli 1997, *GT-Link*, C-242/95, REG, EU:C:1997:376, punkt 53).
- 63 Omfattningen av tribunalens kontroll av kommissionens bedömning påverkas nödvändigtvis av den omständigheten att en medlemsstats definition av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse inte kan ifrågasättas av kommissionen av andra skäl än att ett uppenbart fel har begåtts. Denna kontroll ska likväl säkerställa att vissa minimikriterier uppfylls. Det ska bland annat föreligga en av en offentlig myndighet vidtagen åtgärd varigenom de aktuella aktörerna har tilldelats ett uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och uppdraget ska vara samhällsomfattande och obligatoriskt till sin karaktär (se dom av den 7 november 2012, *CBI/kommissionen*, T-137/10, REU, EU:T:2012:584, punkterna 100 och 101 samt där angiven rättspraxis). Vidare ska, enligt artikel 4 i beslut 2005/842/EU av den 28 november 2005 om tillämpningen av artikel [106.2 FEUF] på statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (EUT L 312, s. 67), ansvaret för att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse anförtros det berörda företaget genom en eller flera officiella handlingar, vars form varje medlemsstat själv kan fastställa. I dessa handlingar ska i synnerhet anges innebörden av skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, dess varaktighet samt vilka företag och områden som berörs.
- 64 Konungariket Spanien har i förevarande mål gjort gällande att kommissionen felaktigt har ansett att den ifrågavarande tjänsten inte utgjorde en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i unionsrätten. Det förelåg ett marknadsmisslyckande på så sätt att sändningsföretagen inte kunde bära ytterligare kostnader för en utbyggnad av nätet i område II. Den omständigheten att det i den ifrågavarande spanska lagstiftningen inte uttryckligen föreskrevs att tjänsten var en allmännyttig tjänst kan inte frita kommissionen från sin skyldighet att göra en bedömning av tjänsten i fråga utifrån de bestämmelser som antagits, avseende förekomsten av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, särskilt som det i denna lagstiftning angavs att den ifrågavarande tjänsten var av allmänt intresse. Konungariket Spanien anförde vid den muntliga förhandlingen att de berörda företagen,

genom helheten av de rättsakter som spanska myndigheter utfärdat och i synnerhet genom de offentliga avtal som slutits mellan dessa myndigheter och företag, hade ålagts att utföra allmännyttiga tjänster.

- 65 Dessa argument visar inte att det var felaktigt av kommissionen att, i skälen 119–122 och 172 i det angripna beslutet, slå fast att tjänsterna i fråga, det vill säga uppbyggnad, underhåll och drift av nätet för digital markbunden television inom område II, inte tydligt definierats som en allmännyttig tjänst i den mening som avses i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415).
- 66 Visserligen hade den spanska staten angivit att tjänsten att driva näten för radio- och tv-sändningar var tjänster av allmänt intresse, enligt artikel 2 i lag 11/1998 respektive lag 32/2003, vilka ingivits av kommissionen efter tribunalens beslut om processledande åtgärder (se punkt 26 ovan), jämförda med artikel 1 i respektive lag.
- 67 Det framgår emellertid av artikel 2 i lag 11/1998 respektive lag 32/2003 att detta gäller för alla telekommunikationstjänster, inklusive näten för radio- och tv-sändningar. Enbart den omständigheten att en tjänst angivits vara av allmänt intresse enligt nationell rätt innebär inte att varje företag som tillhandahåller en sådan utför tydligt definierade skyldigheter inom ramen för allmännyttiga tjänster i den mening som avses i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415). Om så vore fallet skulle alla telekommunikationstjänster i Spanien utgöra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i den domen, vilket inte tydligt framgår av den spanska lagstiftningen. Det kan i detta avseende även konstateras att det i artikel 2.1 i lag 32/2003 uttryckligen föreskrivs att tjänster av allmänt intresse i den mening som avses i den lagen ska utföras inom ramen för ett system med fri konkurrens. En definition av en tjänst såsom varande en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415) förutsätter emellertid att utförandet ska anförtros vissa företag.
- 68 Det kan vidare konstateras att det inte var felaktigt av kommissionen att, i skälen 119–125 i det angripna beslutet, pröva huruvida det första villkoret enligt domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), var uppfyllt såvitt avser tjänsten att driva det markbundna nätet och inte vad gäller driften av näten för radio- och tv-sändningar, såsom Konungariket Spanien har gjort gällande borde ha skett. Det framgår av skäl 120 i beslutet att bestämmelserna i lag 32/2003 är teknikneutrala och att telekommunikation är överföring av signaler genom alla slags telekommunikationsnät, inte specifikt genom markbundna nät, vilket Konungariket Spanien inte har bestritt. Mot bakgrund av vad som närmare angivits i den spanska lagstiftningen var det inte felaktigt av kommissionen att i skälen 119 och 122 i beslutet slå fast att driften av det markbundna nätet inte i den lagstiftningen hade definierats som en allmännyttig tjänst i den mening som avses i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415).
- 69 Inte heller kan argumentet att de berörda företagen ålagts skyldigheten att utföra allmännyttiga tjänster genom helheten av de rättsakter som spanska myndigheter utfärdat och i synnerhet genom de offentliga avtal som slutits mellan dessa myndigheter och företag godtas.
- 70 I den mån Konungariket Spanien avser hänvisa till den omständigheten att det i det nationella programmet för övergång till digital markbunden television, som antogs av det spanska ministerrådet den 7 september 2007, angivits att syftet var att uppnå en täckningsgrad för digital markbunden television som motsvarade den täckningsgrad som gällt för analog television år 2007, det vill säga mer än 98 procent av denna befolkning (se punkt 4 ovan), ska det framhållas att inget specifikt företag ålagts att utföra en allmännyttig tjänst genom detta program.

- 71 När det gäller de offentliga avtal som slutits mellan administrationen och de berörda företagen är det enligt rättspraxis riktigt att ett åläggande om allmännyttiga tjänster även kan ges i avtalsrättsliga handlingar, i den mån de härrör från utövande av offentlig makt och har tvingande rättsverkningar, särskilt när sådana handlingar innebär att skyldigheter enligt lag konkretiseras (se domen CBI/kommissionen, punkt 63 ovan, EU:T:2012:584, punkt 109 och där angiven rättspraxis). Konungariket Spanien har emellertid inte, i förevarande mål, gett in något kontrakt som styrker dess påstående. Vidare innebär inte enbart den omständigheten att en tjänst är föremål för ett offentligt avtal att den per automatik och utan vidare kvalificering från berörda myndigheters sida utgör en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415).
- 72 Konungariket Spanien har inte invänt mot vad kommissionen slagit fast i skälen 123 och 124 i det angripna beslutet, om att de interinstitutionella överenskommelser som träffats mellan baskiska regeringen, de baskiska kommunernas förbund och de tre baskiska provinsstyrelserna heller inte förklarat driften av markbundna nät vara en allmännyttig tjänst.
- 73 Det kan dessutom konstateras att de spanska myndigheterna inte på något sätt visat vilka skyldigheter att utföra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som skulle ha ålagts de företag som ansvarade för driften av digital markbunden television, varken i den spanska lagstiftningen eller genom exploateringsavtalen. Än mindre har det presenterats några bevis för detta.
- 74 Slutligen framgår det av skäl 121 i det angripna beslutet att det enligt kommissionen skulle ha varit ett uppenbart fel om de spanska myndigheterna i sin lagstiftning hade förklarat att användningen av en viss plattform, i förevarande fall den för markbunden television, för överföring av sändningssignaler var en allmännyttig tjänst, på grund av att när det finns flera överföringsplattformar, kan inte en viss plattform anses vara central för överföring av sändningssignaler (se punkt 57 ovan). Konungariket Spanien har inte bestritt detta.
- 75 Härav följer att det inte var felaktigt av kommissionen att slå fast att det första villkoret i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllt, eftersom tjänsten drift av markbundet nät inte tydligt definierats som en allmännyttig tjänst.
- 76 Denna slutsats påverkas inte av Konungariket Spaniens övriga argument.
- 77 När det, för det första, gäller vad som anförts om att kommissionen felaktigt ska ha prövat enbart den autonoma regionen Baskien kan det nämligen konstateras att kommissionen även beaktat, i skälen 119 och 120 i det angripna beslutet, lag 11/1998 och lag 32/2003, vars tillämplighet inte är begränsad till Baskien. Det framgår vidare av skäl 114 i beslutet att det, enligt de spanska myndigheterna, ankom på de autonoma regionerna att hävda frånvaron av statligt stöd enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), och att dessa myndigheter nämnt fallet Baskien som bästa och enda exempel. I samma skäl angavs att ingen annan autonom region gav något stöd för påståendet att driften av det markbundna nätet var en allmännyttig tjänst. Konungariket Spanien kan således inte klandra kommissionen för att ha koncentrerat sin prövning till den autonoma regionen Baskien. Det framgår vidare av fast rättspraxis att lagenligheten av ett beslut avseende statligt stöd ska bedömas mot bakgrund av de uppgifter som kommissionen hade tillgång till när den antog beslutet (se dom av den 15 april 2008, Nuova Agricast, C-390/06, REG, EU:C:2008:224, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 78 Konungariket Spanien har, för det andra, gjort gällande att kommissionen, i den mån som den inte gjort någon prövning utifrån de bestämmelser som Spanien antagit avseende förekomsten av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, inte har iakttagit punkt 47 i sitt meddelande om tillämpningen av unionens regler om statligt stöd på ersättning för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (EUT 2012, C 8, s. 4). Detta argument kan inte godtas. Visserligen har kommissionen i den punkten klargjort att företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

är företag med ett särskilt uppdrag och att uppdraget rent allmänt innebär att tillhandahålla en särskild allmännyttig tjänst som ett företag, om det beaktar sitt eget kommersiella intresse, inte skulle åta sig eller inte åta sig i samma utsträckning eller på samma villkor. Det kan emellertid konstateras att kommissionen i det angripna beslutet inte har slagit fast att det inte förekommit några tjänster av allmänt ekonomiskt intresse av det skälet att marknaden misslyckats, utan den har konstaterat att tjänsten i fråga inte tydligt definierats som en allmännyttig tjänst i den mening som avses i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415). Villkoret att uppgiften att utföra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse ska definieras av medlemsstaten för att det första villkoret i den domen ska vara uppfyllt har även angivits i denna punkt. Det är för övrigt inte tillräckligt att konstatera ett marknadsmisslyckande för att det ska anses föreligga tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

– Det fjärde villkoret i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), avseende säkerställande av lägsta möjliga kostnad för det allmänna

- 79 Enligt detta villkor ska, när det företag som åläggs att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande som gör det möjligt att välja den anbudsgivare som kan tillhandahålla dessa tjänster till den lägsta kostnaden för det allmänna, storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag med lämplig utrustning för att fullgöra de skyldigheter som det ålagts skulle ha åsamkats vid fullgörandet av dem, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter (domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan, EU:C:2003:415, punkt 93).
- 80 Kommissionen har, i skäl 128 i det angripna beslutet, anfört att de baskiska myndigheterna, mot bakgrund av att det inte genomförts någon offentlig upphandling, hävdade att villkoret var uppfyllt eftersom det baskiska offentliga företaget som utförde tjänsterna att överföra signaler och tillhandahålla täckning för radio- och tv-sändningar var ett välskött företag med lämplig utrustning för att genomföra uppdraget. De baskiska myndigheterna hävdade, utifrån en kostnadsjämförelse som inte tillhandahållits kommissionen, att infrastrukturen för satellit teknik skulle ha varit dyrare än uppgraderingen av det ifrågavarande offentliga företagens markbundna nät. Enligt kommissionen var det dock inte tillräckligt, för att det fjärde villkoret ska vara uppfyllt, att göra en jämförelse med satellit teknik för att fastställa att detta offentliga företag var ett effektivt företag, eftersom andra eventuella operatörer för markbunden teknik kunde ha tillhandahållit tjänsten till lägre kostnad. Kommissionen drog härav slutsatsen att det fjärde villkoret enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllt såvitt avsåg den autonoma regionen Baskien.
- 81 Konungariket Spanien har i sak enbart gjort gällande att den markbundna plattformen, i jämförelse med satellit teknik, var den mest effektiva lösningen i fråga om kostnader, eftersom infrastrukturen redan fanns för analoga markbundna tv-sändningar. Detta visas genom en studie från juli 2007. Konungariket Spanien har således inte bestritt vad kommissionen anfört om att en jämförelse med satellit teknik inte räcker för att visa att det baskiska offentliga företaget var ett effektivt företag, eftersom andra eventuella företag verksamma inom markbunden teknik kunde ha tillhandahållit tjänsten till en lägre kostnad.
- 82 Konungariket Spanien har således inte visat att det var felaktigt av kommissionen att slå fast att det fjärde villkoret enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), inte var uppfyllt.

83 I alla händelser är de villkor som anges i domen *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), kumulativa. Det är därför tillräckligt att kommissionen visar att ett enda av dessa villkor inte var uppfyllt för att det ska anses vara utrett att det förelåg en ekonomisk fördel.

84 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den andra delen av denna grund.

Den tredje delen, avseende snedvridning av konkurrensen

85 Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen gjort en felaktig bedömning av huruvida konkurrensen snedvridits genom att den, i skäl 130 i det angripna beslutet, anfört att de markbundna och satellitbundna plattformarna verkar på samma marknad. Enligt Konungariket Spanien utgjorde digital-tv via satellit en betaltjänst, medan tillgången till digital markbunden television var gratis. Vidare hade Comisión del mercado de la telecomunicaciones (den spanska kommissionen för telekommunikationsmarknaden) i ett beslut av den 2 februari 2006 kommit fram till att marknaderna för supporttjänster för digital sändning television skulle särskiljas från supporttjänster för radio- och tv-sändningar via satellit. För övrigt förelåg det inom område II inte någon konkurrens, eftersom det området inte var attraktivt för nätoperatörerna.

86 Tribunalen konstaterar att kommissionen, i skäl 130 i det angripna beslutet, anfört att de markbundna och satellitbundna plattformarna verkar på samma marknad. Den underbyggde detta påstående i skälen 131–137 i beslutet, genom att hänvisa till sju olika omständigheter. Slutligen drog den, i skäl 138 i beslutet, slutsatsen att eftersom de satellitbundna och markbundna plattformarna konkurrerar sinsemellan, innebär åtgärden, när det gäller uppbyggnad, drift och underhåll av digital markbunden television i område II, en snedvridning av konkurrensen mellan de två plattformarna. Enligt kommissionen missgynnades andra plattformar, särskilt IPTV, av de ifrågakvarande åtgärderna.

87 De argument som Konungariket Spanien anfört påverkar inte dessa skäl.

88 Det ska nämligen framhållas att kommissionen inte behöver styrka att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och att konkurrensen faktiskt snedvrids, utan endast pröva huruvida det kan påverka handeln och snedvrida konkurrensen (se dom av den 15 december 2005, *Unicredito Italiano*, C-148/04, REG, EU:C:2005:774, punkt 54 och där angiven rättspraxis; dom av den 9 juni 2011, *Comitato "Venezia vuole vivere"* m.fl./kommissionen, C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, REG, EU:C:2011:368, punkt 134 och där angiven rättspraxis, och dom av den 8 maj 2013, *Libert m.fl.*, C-197/11 och C-203/11, REG, EU:C:2013:288, punkt 76 och där angiven rättspraxis).

89 Om ett stöd som beviljats av en medlemsstat stärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företags ställning i handeln inom unionen, ska denna handel anses vara påverkad av det aktuella stödet (se dom *Unicredito Italiano*, punkt 88 ovan, EU:C:2005:774, punkt 56 och där angiven rättspraxis, och dom *Libert m.fl.*, punkt 88 ovan, EU:C:2013:288, punkt 77 och där angiven rättspraxis).

90 Vad, för det första, gäller argumentet att de markbundna och satellitbundna plattformarna inte verkar på samma marknad, eftersom digital-tv via satellit var en betaltjänst medan tillgången till digital markbunden television var gratis, kan det konstateras att, såsom kommissionen anfört, dessa två plattformar tekniskt kan tillhandahålla såväl gratis television som betal-tv. Vidare kunde innehavarna av sändningslicenser för digital markbunden television i Spanien sända betalkanaler och utbudet i spansk markbunden television kan innefatta såväl betalkanaler som gratiskanaler. Detta argument kan således inte godtas.

- 91 När det, för det andra, gäller vad Comisión del mercado de la telecomunicaciones funnit och som Konungariket Spanien åberopat, kan detta inte påverka vad kommissionen har slagit fast i det angripna beslutet. Konungariket Spanien har nämligen inte angivit under vilka förhållanden denna kommission fattat sitt beslut eller de skäl som föranlett den att i det fallet komma fram till att plattformarna för satellit- och marksändningar inte verkade på samma marknad.
- 92 Inte heller kan, för det tredje, argumentet att det inte förelåg någon konkurrens i område II godtas. Förekomsten av konkurrens inom ett område visas nämligen i synnerhet av den omständigheten att ett satellitföretag deltagit i ett anbudsförfarande avseende utvidgningen av täckningen av digital television i Kantabrien, såsom kommissionen anförde i skäl 131 i det angripna beslutet. Det har vidare konstaterats i rättspraxis att det råder konkurrens mellan plattformarna för satellit- och markbunden sändning (dom FAB/kommissionen, punkt 61 ovan, EU:T:2009:386, punkt 55, och dom av den 15 juni 2010, Mediaset/kommissionen, T-177/07, REG, EU:T:2010:233, punkt 97).
- 93 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den tredje delen, och därmed inte såvitt avser någon del, av den första grunden.

Den andra grunden, åberopad i andra hand, avseende åsidosättande av artiklarna 106.2 och 107.3 c) FEUF

- 94 Konungariket Spanien har i andra hand gjort gällande att kommissionen har åsidosatt artiklarna 106.2 och 107.3 c) FEUF och har i detta avseende hävdad att kommissionen tillämpat en omvänd bevisbörda, genom att den inte klart visat att principen om teknikneutralitet åsidosatts. Enligt Spanien har kommissionen inte motiverat sitt val av metod för extrapolering, vilken den använt som underlag för slutsatsen att huvuddelen av upphandlingarna inte var teknikneutrala. Kommissionen har heller inte motiverat valet av den statistiska metod som tillämpats, vilket medför att det är omöjligt att avgöra vilka anbudsförfaranden den hänvisat till i fotnot 29 i det angripna beslutet. Kommissionens urval var inte representativt. Enligt Konungariket Spanien har extrapoleringstekniken använts på ett godtyckligt sätt, vilket inneburit att kommissionens utrymme för skönmässig bedömning har överskridits.
- 95 När det, för det första, gäller påståendet om åsidosättande av artikel 106.2 FEUF har kommissionen i skäl 172 det angripna beslutet avfärdat att stödet i fråga skulle vara motiverat enligt denna bestämmelse, och anförde att de spanska myndigheterna underlåtit att tydligt definiera driften av en markbunden plattform som en allmännyttig tjänst. Kommissionen har i detta avseende hänvisat till sin bedömning avseende det första villkoret i domen Altmärk Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), avseende avsaknaden av en definition av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.
- 96 Konungariket Spaniens argument avseende förekomsten av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse har underkänts ovan. Det har inte lagts fram några ytterligare skäl inom ramen för förevarande grund. Det kan därför konstateras att kommissionen inte har åsidosatt artikel 106.2 FEUF.
- 97 När det, för det andra, gäller påståendet att artikel 107.3 c) FEUF har åsidosatts, framgår det av fast rättspraxis att alla undantag från den allmänna regeln i artikel 107.1 FEUF, att statliga stöd är oförenliga med den inre marknaden, ska tolkas restriktivt (se dom av den 29 april 2004, Tyskland/kommissionen, C-277/00, REG, EU:C:2004:238, punkt 20 och där angiven rättspraxis, och dom av den 14 oktober 2010, Nuova Agricast och Cofra/kommissionen, C-67/09 P, REU, EU:C:2010:607, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 98 Det framgår vidare av fast rättspraxis att kommissionen, vid tillämpningen av artikel 107.3 c) FEUF, har ett omfattande utrymme för skönmässig bedömning, vars utövande inbegriper komplicerade ekonomiska och sociala bedömningar. Domstolsprövningen av utövandet av denna befogenhet är begränsad till en kontroll av att reglerna för handläggning och för motivering har följts, att de

uppgifter om faktiska omständigheter som lagts till grund för det omtvistade beslutet är materiellt riktiga, att bedömningen av dessa omständigheter inte är uppenbart oriktig och att det inte förekommit maktmissbruk (dom av den 26 september 2002, Spanien/kommissionen, C-351/98, REG, EU:C:2002:530, punkt 74, och dom av den 29 april 2004, Italien/kommissionen, C-372/97, REG, EU:C:2004:234, punkt 83).

- 99 Även om kommissionen har ett utrymme för skönsmässig bedömning i ekonomiska frågor innebär inte detta att unionsdomstolen ska avstå från att pröva kommissionens tolkning av ekonomiska uppgifter. Unionsdomstolen ska nämligen inte bara pröva huruvida de bevis som åberopats är materiellt riktiga, tillförlitliga och samstämmiga, utan även om dessa bevis utgör samtliga relevanta uppgifter som ska beaktas för att bedöma en komplicerad situation och om de styrker de slutsatser som dragits. I samband med denna kontroll får domstolen emellertid inte ersätta den ekonomiska bedömning som gjorts av kommissionen med sin egen bedömning. Det ska dessutom påpekas att kontrollen av att vissa garantier avseende förfarandet uppfylls är av grundläggande betydelse när en institution har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning. Det framgår av rättspraxis att dessa garantier bland annat innebär att den behöriga institutionen är skyldig att omsorgsfullt och opartiskt pröva alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet och att tillräckligt motivera sitt beslut (se dom av den 22 november 2007, Spanien/Lenzing, C-525/04 P, REG, EU:C:2007:698, punkterna 56–58 och där angiven rättspraxis). Kommissionen är skyldig att utföra granskningsförfarandet av de ifrågasatta åtgärderna på ett omsorgsfullt och opartiskt sätt för att, då det slutgiltiga beslutet antas där det slås fast att det föreligger statligt stöd och i förekommande fall att stödet är oförenligt eller olagligt, förfoga över de mest kompletta och tillförlitliga uppgifterna för detta ändamål (se dom av den 3 april 2014, Frankrike/kommissionen, C-559/12 P, REU, EU:C:2014:217, punkt 63 och där angiven rättspraxis).
- 100 För att fastställa att kommissionen har gjort en sådan uppenbart oriktig bedömning av omständigheterna som skulle kunna motivera att det omtvistade beslutet ogiltigförklaras, ska den bevisning som ingivits av sökandena vara tillräcklig för att medföra att de bedömningar av omständigheterna som återges i beslutet förlorar sin trovärdighet (dom av den 12 december 1996, AIUFFASS och AKT/kommissionen, T-380/94, REG, EU:T:1996:195, punkt 59, och dom FAB/kommissionen, punkt 61 ovan, EU:T:2009:386, punkt 78).
- 101 Det framgår i förevarande mål att kommissionen i skälen 148–171 i det angripna beslutet har bedömt att det ifrågavarande stödet inte kan anses förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c FEUF, eftersom åtgärden i fråga innebar att principen om teknikneutralitet åsidosatts, att den inte var proportionerlig och att den inte var ett lämpligt instrument för att säkerställa tillgången till kostnadsfria tv-kanaler för invånarna i område II. Kommissionen har i skäl 155 i beslutet konstaterat att anbuds-förfarandena till största andelen inte varit teknikneutrala, eftersom de hänvisade till markbunden teknik och digital markbunden television. Kommissionen hänvisade därvid till beskrivningen av stödet i skälen 23–36 i beslutet.
- 102 Kommissionen anförde i skäl 34 i det angripna beslutet att de anbudsinfordrande myndigheterna i de flesta fall explicit, genom definition av syftet med anbudsinfordran, eller implicit, genom den tekniska beskrivningen av den utrustning som finansieras, hänvisade till markbunden teknik och digital markbunden television. I de få fall där satellit-teknik uttryckligen omnämns, gällde hänvisningarna parabolantennor för mottagning av satellitsignalen vid markbundna stationer eller utrustning för att få tillgång till digital television i område III. Väldigt få av anbuds-förfarandena för utvidgning kunde, enligt kommissionen, anses teknikneutrala i det avseendet att de inte uteslöt andra tekniker än digital markbunden television.
- 103 Kommissionen har i detta avseende, i fotnot nr 29 i det angripna beslutet, preciserat att av de 516 anbuds-förfarandena som anordnades i samtliga regioner utom Kastilien-La Mancha hade den analyserat ett urval på 82, varav 17 för utvidgning och 65 för leveranser. Endast 9 av dem

klassificerades som teknikneutrala, närmare bestämt tre anbudsförfaranden för utvidgning i Kastilien-León (Spanien) och sex för leveranser, varav fem på Kanarieöarna (Spanien) och ett i Kantabrien.

- 104 Kommissionen har, genom att utifrån detta urval slå fast att principen om teknikneutralitet åsidosatts genom åtgärden i fråga, varken gjort någon uppenbart oriktig bedömning eller tillämpat en omvänd bevisbörda avseende denna princip. Den var inte skyldig att lämna några närmare uppgifter i detta avseende. När det gäller statligt stöd kan kommissionen nämligen begränsa sig till att undersöka det berörda stödets särdrag för att i skälen till sitt beslut bedöma om detta är nödvändigt för att förverkliga något av de mål som avses i artikel 107.3 FEUF. Kommissionen är inte skyldig att i ett beslut avseende en sådan stödordning göra någon bedömning av stöd som beviljats i enskilda fall på grundval av denna ordning. Det är först vid återkrav av stödet som det är nödvändigt att kontrollera varje berört företags individuella situation (dom av den 7 mars 2002, Italien/kommissionen, C-310/99, REG, EU:C:2002:143, punkterna 89 och 91, dom Comitato «Venezia vuole vivere» m.fl./kommissionen, punkt 88 ovan, EU:C:2011:368, punkt 63, och dom av den 13 juni 2013, HGA m.fl./kommissionen, C-630/11 P–C-633/11 P, REU, EU:C:2013:387, punkt 114).
- 105 Konungariket Spaniens argument att kommissionen inte skulle ha begränsat sig till ett urval av anbudsförfaranden utan borde ha identifierat samtliga anbudsförfaranden som berörs av det angripna beslutet kan inte godtas. Enligt rättspraxis ska nämligen kommissionen, när den uttalar sig allmänt och abstrakt om en stödordning som den förklarar vara oförenlig med den inre marknaden och förordnar att de belopp som utbetalts enligt denna ordning ska återkrävas, respektera att det ankommer på den ifrågasvarande medlemsstaten att kontrollera den individuella situationen för varje företag som berörs av återkravet (dom Comitato «Venezia vuole vivere» m.fl./kommissionen, punkt 88 ovan, EU:C:2011:368, punkt 64).
- 106 Konungariket Spaniens argument att urvalet inte var tillräckligt representativt eftersom 65 av de 82 anbudsförfaranden som kommissionen analyserade avsåg leveranser som inte berördes av det angripna beslutet kan heller inte godtas. De 17 anbudsförfaranden som rörde utvidgning av nätet var nämligen i alla händelser ett tillräckligt stort urval i förevarande fall, särskilt mot bakgrund av att det administrativa förfarandet rörde 16 autonoma regioner i Spanien.
- 107 Vad gäller Konungariket Spaniens argument att kommissionen inte har motiverat det val av extrapoleringsmetod som ledde till slutsatsen att de flesta anbudsförfaranden inte var teknikneutrala ska det framhållas att, tvärt emot vad Konungariket Spanien har gjort gällande, kommissionens extrapolering inte gjorts med förutsättningen att de felaktigheter som konstaterats i urvalet återfanns i hela Spanien. Kommissionen har begränsat sig till att undersöka det berörda stödets särdrag. Den har, vilket är riktigt, inte av den omständigheten att principen om teknikneutralitet åsidosatts i de analyserade anbudsförfarandena dragit slutsatsen att denna princip åsidosattas i samtliga anbudsförfaranden som berördes av utvidgningen av nätet för digital markbunden television. Detta visas i synnerhet i artikeldelen i det angripna beslutet. Enligt artiklarna 1 och 3 i beslutet ska Konungariket Spanien, från operatörerna för digital markbunden television, enbart återkräva det stöd som beviljats utan att principen om teknikneutralitet iakttagits. Vidare ska, enligt artikel 4.3 a i beslutet, Konungariket Spanien lämna uppgifter till kommissionen med en förteckning över de stödmottagare som har tagit emot stöd enligt den stödordning som avses i artikel 1 i beslutet och det totala stödbelopp som var och en av dem har tagit emot genom stödordningen enligt vad som anges i avsnitt 6.2 i samma beslut.
- 108 Det ska vidare framhållas att Konungariket Spanien som, för att uppfylla sin samarbetskyldighet gentemot kommissionen, ska lämna alla uppgifter som kan göra det möjligt för denna institution att kontrollera att villkoren för det begärda undantaget är uppfyllda (se dom av den 15 juni 2005, Regione autonoma della Sardegna/kommissionen, T-171/02, REG, EU:T:2005:219, punkt 129 och där angiven rättspraxis), inte har visat på vilket sätt, förutom i nio anbudsförfaranden som kommissionen ansett vara teknikneutrala, övriga anbudsförfaranden skulle uppfylla detta villkor. Kommissionen har, i

skälen 182–197 i det angripna beslutet, angett de omständigheter under vilka ett anbudsförfarande är teknikneutralt. Konungariket Spanien har således inte lagt fram tillräckliga bevis för att kommissionens bedömning av omständigheterna ska framstå som osannolika.

- 109 Tvärtemot vad Konungariket Spanien har gjort gällande var det inte felaktigt att kommissionen, i sin skrivelse av den 9 december 2013 som tillsändes de spanska myndigheterna under den del av förfarandet när förevarande stöd återkrävdes, konstaterade att sex anbudsförfaranden var teknikneutrala. Kommissionen har nämligen, i denna skrivelse, enbart angett att de anbudsförfaranden som rörde leverans av utrustning inte var föremål för någon återkravsskyldighet. Detta framgår även av artiklarna 1 och 3 i beslutet, jämförda med skälen 110, 111 och 185 i beslutet.
- 110 Slutligen, i den mån Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen inte har preciserat vilka 82 anbudsförfaranden den har analyserat, har Konungariket Spanien i sak gjort gällande att motiveringsplikten åsidosatts. Enligt fast rättspraxis beror motiveringsskyldighetens omfattning på den ifrågavarande rättsaktens karaktär och på det sammanhang i vilket den antagits. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att domstolen ges möjlighet att utföra sin prövning. Det krävs dock inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av ett beslut uppfyller kraven i artikel 296 FEUF inte ska ske endast utifrån rättsaktens lydelse utan även utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (dom av den 2 april 1998, kommissionen/Sytraval och Brink's France, C-367/95 P, REG, EU:C:1998:154, punkt 63, och dom av den 3 mars 2010, Freistaat Sachsen m.fl./kommissionen, T-102/07 och T-120/07, REU, EU:T:2010:62, punkt 180). I förevarande mål har de spanska myndigheterna lämnat alla uppgifter om de ifrågavarande anbudsförfarandena och kommissionen har i det angripna beslutet preciserat de villkor som gällt för att de berörda anbudsförfarandena skulle anses vara teknikneutrala. Motiveringen har således varit tillräcklig för att Konungariket Spanien skulle få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och för att unionsdomstolen skulle ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt.
- 111 Vad Konungariket Spanien anfört om ett påstått åsidosättande av artikel 107.3 c FEUF kan således inte godtas.
- 112 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den andra grunden.

Den tredje grunden, avseende åsidosättande av handläggningsreglerna

- 113 Konungariket Spanien har klandrat kommissionen för att ha åsidosatt handläggningsreglerna. För det första har den inte beaktat de bevis som Konungariket Spanien lagt fram. För det andra har dess ledning av det administrativa förfarandet varit inkonsekvent. För det tredje har det förekommit avsevärda förseningar och byten av ansvariga för utredningen under detta förfarande. För det fjärde har kommissionen brustit i objektivitet och opartiskhet i sin ledning under undersökningsförfarandet.
- 114 Kommissionen har bestritt vad som anförts och gjort gällande att eftersom Konungariket Spanien inte har hänvisat till någon bestämmelse i handläggningsreglerna som ska ha åsidosatts ska denna grund avvisas utan att prövas i sak.
- 115 Enligt artikel 44.1 c i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991 ska ansökan innehålla en kortfattad framställning av grunderna för talan. Denna framställning ska vara tillräckligt klar och tydlig för att svaranden ska kunna förbereda sitt försvar och för att tribunalen ska kunna döma i målet. En sökande är inte skyldig att uttryckligen ange den rättsregel på vilken talan grundas, under förutsättning att argumentationen är tillräckligt klar för att motparten och unionsdomstolen utan svårighet kan

identifiera den rättsregel som avses (se dom av den 20 februari 2013, Caventa/harmoniseringskontoret – Anson's Herrenhaus (BERG), T-224/11, EU:T:2013:81, punkterna 14 och 15 samt där angiven rättspraxis).

- 116 Konungariket Spaniens argumentation uppfyller dessa villkor. Den kan därmed upptas till sakprövning. Konungariket Spanien har nämligen vid ett flertal tillfällen hänvisat till överväganden från kommissionen avseende frågan om åtgärdens förenlighet med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c FEUF. Vidare rör invändningarna om att omständigheter inte beaktats, inkonsekvens, det långvariga förfarandet och avsaknaden av objektivitet och opartiskhet i sak krav som följer av principen om god förvaltningssed. Det framgår således med tillräcklig tydlighet att Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed under sin undersökning av huruvida åtgärden i fråga var förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c FEUF. När det gäller principen om god förvaltningssed inom området för statligt stöd krävs enligt fast rättspraxis att kommissionen gör en omsorgsfull och opartisk granskning (se dom av den 9 september 2009, Holland Malt/kommissionen, T-369/06, REG, EU:T:2009:319, punkt 195 och där angiven rättspraxis).

Den första invändningen avseende underlåtenhet att beakta bevisfakta

- 117 Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen underlåtit att beakta samtliga bevisfakta avseende jämförelsen av kostnader mellan markbundna och satellitbundna plattformar.
- 118 Konungariket Spanien har, för det första, anfört att kommissionen utan att ange några giltiga skäl underlåtit att i det angripna beslutet beakta den jämförande rapporten om referenskostnaden för att göra digital markbunden television allmänt tillgänglig i Spanien från juli 2007, vilken utarbetats av de spanska myndigheterna och som i förväg visade att digital markbunden television var betydligt effektivare än satellitbunden digital television.
- 119 Detta argument kan inte godtas. Det framgår nämligen av skälen 52 och 156 i det angripna beslutet att kommissionen beaktat den rapport som avses i punkt 118 ovan. Skäl 52 i beslutet innehåller de spanska myndigheternas sammanfattning av rapporten. I skäl 156 i beslutet har kommissionen bedömt denna rapport. Den anförde där att rapporten inte med tillräcklig styrka visar att den markbundna plattformen skulle vara bättre än satellitplattformen. Tvärtom konstateras, enligt kommissionen, i undersökningen att valet av en viss teknisk lösning för utvidgning av täckningen bör analyseras region för region, med beaktande av vars och ens topografiska och demografiska särdrag. Enligt kommissionen förespråkades istället behovet av att genomföra ett teknikneutralt anbuds förfarande för att kunna fastställa den lämpligaste plattformen.
- 120 Det framgår av punkt 6 i den rapport som avses i punkt 118 ovan att de spanska myndigheterna analyserade två möjliga scenarion, nämligen utbyggnad till en täckningsgrad från 98 till 100 procent respektive från 96 till 100 procent av befolkningen. Inget av dessa scenarion motsvarar en utvidgning av täckningsgraden från 96 till 98,5 procent. Vidare var det, enligt slutsatserna i denna rapport avseende dessa två scenarion, sannolikt att den lämpligaste slutliga lösningen byggde på att båda dessa alternativ användes, det vill säga plattformarna för markbundna respektive satellitbundna sändningar. Den ena eller den andra lösningen kunde därvid användas utifrån förhållandena och omständigheterna i förhållande till den fysiska lokaliseringen av den befolkning till vilken täckningen skulle utvidgas. Det var omöjligt att förutse i vilka proportioner respektive alternativ skulle kunna bidra till den slutliga lösningen utan att dessförinnan genomföra en detaljerad studie för varje autonom region, med beaktande av höjdförhållanden i terrängen, var befolkningen fanns och situationen för näten för befintliga tv-sändningar. Såsom kommissionen anfört innehåller den ifrågavarande rapporten således inte några slutsatser till förmån för markbundna sändningar i område II. Slutligen, och tvärtemot vad Konungariket Spanien har anfört, ansåg kommissionen inte att denna rapport inte upprättats av en oberoende expert.

- 121 För det andra kan Konungariket Spaniens argument att kommissionen inte har låtit genomföra någon egen undersökning av kostnaderna för olika lösningar, trots att den sagt sig ha för avsikt att genomföra en sådan, inte godtas. Konungariket Spanien har nämligen inte visat att kommissionen åtagit sig att genomföra någon egen studie, vilket den för övrigt förnekat. Tvärtemot vad Konungariket Spanien har gjort gällande innehåller skrivelsen från kommissionen till de spanska myndigheterna av den 27 maj 2011 inget åtagande från kommissionens sida i detta avseende.
- 122 Konungariket Spanien har, för det tredje, gjort gällande att kommissionen nöjt sig med att validera den studie som satellitföretaget som nämnts i punkt 13 ovan genomfört. Den studien genomfördes för övrigt i efterhand. Den autonoma regionen Baskien lämnade vidare sina egna uppskattningar av kostnader, som svar på kommissionens begäran om upplysningar av den 14 februari 2012. Det framgår av dessa uppskattningar att kostnaden för övergång till marbunden digital television var lägre. Vidare har de autonoma regionerna Andalusien (Spanien), Galicien (Spanien) och Baskien tillställt kommissionen en kopia av den presentation som upprättats av detta satellitföretag, i vilken kostnaderna för en satellitlösning framgår. Enligt Konungariket Spanien var, utifrån den bedömning som dessa autonoma regioner gjort, anbuden från detta företag sådana att kostnaderna skulle ha blivit högre än genom en lösning med markbundna sändningar. Kommissionen har inte beaktat dessa omständigheter i det angripna beslutet. Vidare har den, genom att ge företräde åt den studie som detta företag genomfört, varit partisk.
- 123 Tvärtemot vad Konungariket Spanien gjort gällande har inte avfärdandet av de beräkningar som lagts fram av vissa autonoma regioner under förfarandet inför kommissionen skett på grundval av den studie som genomförts av det satellitföretag som avses i punkt 13 ovan. Det framgår nämligen av skäl 157 i det angripna beslutet att kommissionen avfärdat dessa beräkningar på grund av, utöver osäkerheten rörande tidpunkten för dessa beräkningar, att ingen av dem var tillräckligt detaljerad och pålitlig för att motivera valet av markbunden teknik för att utvidga täckningen. Vidare hade ingen av beräkningarna gjorts av oberoende experter.
- 124 Kommissionen har, i skäl 158 i det angripna beslutet, nämnt den studie som genomförts i november 2008 av det satellitföretag som anges i punkt 13 ovan, vilket också framgår av skäl 67 i beslutet, för att lyfta fram den motsättning som finns mellan kostnadsundersökningar som gjorts av ett företag verksamt inom infrastruktur för telekommunikationer och leveranser av nätverksutrustning, jämfört med sagda studie. Den har emellertid inte på något sätt validerat resultaten av denna studie. Den har enbart avfärdat de kostnadsberäkningar som gjorts av detta företag med hänvisning till att de hänförde sig till år 2010, således efter det att de granskade åtgärderna hade genomförts.
- 125 Kommissionen har således tagit hänsyn till de beräkningar som lagts fram av vissa autonoma regioner. Den har inte på något sätt gett företräde åt den studie som gjorts av det satellitföretag som nämns i punkt 13 ovan. Vad Konungariket Spanien anfört kan således inte godtas.
- 126 Konungariket Spanien har, för det fjärde, gjort gällande att kommissionen felaktigt har underlåtit att beakta en jämförande rapport avseende kostnader för användarnas mottagning vid användning av markbunden digital television respektive via satellit, som gjorts av ett konsultföretag den 20 september 2012. Enligt denna rapport var kostnaderna för satellitplattformen 7,7 gånger högre än kostnaderna vid användning av digital markbunden television.
- 127 Detta argument kan inte godtas. I den rapport som avses i punkt 126 ovan, vilken lämnats till kommissionen inom ramen för ett annat ärende hos denna, jämförs kostnaderna för mottagning av television i varje hushåll för hela den spanska befolkningen, och inte bara för område II, utifrån frigörande av digital utdelning. Vidare jämförs de kostnaderna utifrån den situation som rådde år 2012. Konungariket Spanien har inte lagt fram någon omständighet som medför att beräkningar avseende denna tidsperiod skulle vara relevanta för bedömningen av lämpligheten av de ifrågavarande åtgärderna år 2008. Det framgår klart av rättspraxis att frågan huruvida en åtgärd utgör ett stöd ska avgöras mot bakgrund av den situation som förelåg vid tidpunkten då åtgärden vidtogs (se dom av den

12 maj 2011, Région Nord-Pas-de-Calais och Communauté d'Agglomération du Douaisis/kommissionen, T-267/08 och T-279/08, REU, EU:T:2011:209, punkt 143 och där angiven rättspraxis).

128 Den första invändningen kan således inte godtas.

Den andra invändningen, avseende bristen på konsekvens i ledningen av det administrativa förfarandet

129 Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen inledningsvis felaktigt begränsat sig till att undersöka de åtgärder som MITC genomfört. Den mer detaljerade bedömningen av de åtgärder som genomförts av de autonoma regionerna togs först senare in i kommissionens analys. Processen för utvidgning av täckningen genomfördes inom teknikneutrala ramar, vilket kommissionen bekräftat i en skrivelse av den 17 april 2009. Enligt Konungariket Spanien kan det ha förhållit sig så att under denna process några enstaka anbudsförfaranden inte var teknikneutrala. Kommissionen har emellertid utgått ifrån att samtliga anbudsförfaranden brustit i teknikneutralitet. Den har misstänkt att samtliga anbudsförfaranden brustit i teknikneutralitet utom när det funnits bevis för motsatsen. Den undersökning som ledde till antagandet av det angripna beslutet avslutades innan utredningen var avslutad, då medlemsstaten i fråga i beslutet ålades att komplettera och pröva varje anbudsförfarande för sig. Kommissionens motsägelse i fråga om det anbudsförfarande som genomförts av Kantabriens regering är ett bevis för detta. Trots att kommissionen ansett att många av anbudsförfarandena inte var teknikneutrala har den bedömt att det anbudsförfarande som genomförts av Kantabriens regering var teknik neutralt, vilket det dock inte var.

130 Detta argument kan inte godtas.

131 Även om, för det första, utgångspunkten för kommissionens prövning varit de åtgärder som genomförts av MITC, har Konungariket Spanien uttryckligen godtagit att kommissionen inom ramen för dess förfarande även undersökt de åtgärder som genomförts av de autonoma regionerna.

132 I den mån som Konungariket Spanien har gjort gällande att det föreligger en bristande överensstämmelse i detta avseende mellan beslutet att inleda granskningsförfarandet och det angripna beslutet framgår det av artikel 6.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999, om tillämpningsföreskrifter för [artikel 108 FEUF] (EGT L 83, s. 1), att beslutet att inleda granskningsförfarandet ska återge relevanta sak- och rättsfrågor, varvid kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd ska inbegripas och tvivlen beträffande åtgärdens förenlighet med den inre marknaden ska anges. Såsom framgår av denna bestämmelses lydelse är kommissionens bedömning med nödvändighet preliminär. Härav följer att kommissionen inte behöver göra en fullständig bedömning av det berörda stödet i meddelandet om att inleda förfarandet (se dom av den 1 juli 2009, ISD Polska m.fl./kommissionen, T-273/06 och T-297/06, REG, EU:T:2009:233, punkt 126 och där angiven rättspraxis, och dom av den 30 november 2009, Frankrike/kommissionen, T-427/04 och T-17/05, REG, EU:T:2009:474, punkt 148 och där angiven rättspraxis). När det gäller beslutet att inleda granskningsförfarandet följer det av rättspraxis att det förfarande som anges i artikel 108.2 FEUF syftar till att göra det möjligt för kommissionen att få kunskap om samtliga omständigheter i ärendet (dom kommissionen/Sytraval och Brink's France, punkt 110 ovan, EU:C:1998:154, punkt 38). Det förhållandet att det i beslutet att inleda granskningsförfarandet inte hänvisas till vissa omständigheter medför således inte att kommissionens förfarande brustit i konsekvens. Kommissionen har vidare, tvärtemot vad Konungariket Spanien har gjort gällande, inte på något sätt i beslutet att inleda granskningsförfarandet anfört att den spanska regeringen varit skyldig att ålägga de autonoma regionerna att digitalisera tv-sändningarna genom markbundna sändningar.

- 133 När det, för det andra, gäller kommissionens skrivelse av den 17 april 2009, har Konungariket Spanien inte anfört några skäl till varför kommissionen inte skulle ha varit behörig att pröva huruvida det förelåg en överträdelse av artikel 107.1 FEUF efter att den mottagit ett klagomål den 18 maj 2009.
- 134 Vad, för det tredje, gäller argumentet att kommissionen avslutat det förfarande under vilket Konungariket Spanien haft möjlighet att pröva varje anbuds förfarande innan utredningen var klar, är det tillräckligt att påminna om att kommissionen, när det gäller statligt stöd, kan begränsa sig till att undersöka det berörda stödets särdrag för att i skälen till sitt beslut bedöma om detta är nödvändigt för att förverkliga något av de mål som avses i artikel 107.3 FEUF. Kommissionen är inte skyldig att i ett beslut avseende en sådan stödordning göra en bedömning av stöd som beviljats i enskilda fall på grundval av denna ordning. Det är först vid återkrav av stödet som det är nödvändigt att kontrollera varje berört företags individuella situation (se punkt 104 ovan).
- 135 När det i detta avseende gäller det anbuds förfarande som genomförts i Kantabrien är det riktigt att det ställdes krav på vissa handlingar avseende överföring och mottagning av television via satellit i detta. Den omständigheten att företag verksamma med mark- och satellitbundna plattformar, varav ett europeiskt satellitföretag, deltagit i detta anbuds förfarande motsäger emellertid Konungariket Spaniens argument att anbuds förfarandet inte var teknikneutralt.
- 136 Den andra invändningen kan således inte godtas.

Den tredje invändningen, avseende ett utdraget förfarande och byten av ansvariga för utredningen

- 137 Konungariket Spanien har gjort gällande att förfarandet vid kommissionen varit utdraget. Med normala frister borde kommissionen ha avslutat förfarandet före mars 2012. Detta dröjsmål berodde på de ändringar som ska ha skett i den grupp som ansvarat för utredningen hos kommissionen.
- 138 När, som i förevarande fall, den omtvistade stödordningen inte anmälts framgår det otvetydigt av lydelsen av artikel 4.5 i förordning nr 659/1999 och artikel 7.6 i denna förordning att dessa bestämmelser inte är tillämpliga. Vidare föreskrivs uttryckligen i artikel 13.2 i denna förordning att, i fall av stöd som eventuellt är olagligt är kommissionen inte bunden av den tidsfrist som anges i, bland annat, artiklarna 4.5 och 7.6 i förordningen. Denna slutsats följer även av domstolens praxis, enligt vilken kommissionen inte är underkastad regeln i artikel 4.5 i förordningen (se dom HGA m.fl./kommissionen, punkt 104 ovan, EU:C:2013:387, punkterna 74 och 75 samt där angiven rättspraxis).
- 139 Kommissionen är således skyldig att agera inom en rimlig tidsfrist inom ramen för ett gransknings förfarande avseende statligt stöd och den kan inte vara inaktiv hur länge som helst under den preliminära granskningsfasen. Frågan huruvida den tid som förflutit innan förfarandet inleds är skäligen ska bedömas med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt ärende, såsom ärendets komplexitet och parternas uppträdande (se dom HGA m.fl./kommissionen, punkt 104 ovan, EU:C:2013:387, punkterna 81 och 82 samt där angiven rättspraxis).
- 140 För det första har den preliminära granskningsfasen, det vill säga från det att kommissionen mottagit ett klagomål i vilket den informerats om det påstådda stödet den 18 maj 2009 och inledandet av det formella gransknings förfarandet den 29 september 2010, varat något längre än 16 månader. Denna tidsutdräkt kan inte anses orimlig under sådana förhållanden som i förevarande mål, vilka kännetecknas av, i synnerhet, att spanska myndigheter på central, regional och kommunal nivå varit inblandade och av nödvändiga svarstider för kompletterande upplysningar, vilket även framgår av skäl 3 och 4 i beslutet att inleda gransknings förfarandet.

141 För det andra har det formella granskningsförfarandet, det vill säga från inledandet av detta förfarande den 29 september 2010 till antagandet av det angripna beslutet den 19 juni 2013 varat mindre än 33 månader. Det kan i detta avseende konstateras att det framgår av skäl 4 i detta beslut att de spanska myndigheterna begärt att kommissionen skulle förlänga den frist inom vilken de hade att yttra sig. Det framgår vidare av skäl 4 och 5 i beslutet att kommissionen, förutom yttrandet från den spanska regeringen, mottagit en rad yttranden från autonoma regioner och berörda företag. Yttranden från de sistnämnda gjorde det nödvändigt att bereda de spanska myndigheterna möjlighet att bemöta dessa. Av skäl 6 och 7 i beslutet framgår att ett flertal möten hållits mellan kommissionen, de spanska myndigheterna och berörda företag, att samtliga berörda parter lämnat upplysningar på eget initiativ och att kommissionen trots det tvingats begära ytterligare upplysningar från de spanska myndigheterna, vilka besvarade denna begäran först efter en förlängning av den ifrågavarande tidsfristen. Mot denna bakgrund och med hänsyn till det ifrågavarande ämnets komplexitet har, även om det skulle ha förekommit förändringar i den grupp som ansvarat för ärendet hos kommissionen, det formella granskningsförfarandet inte tagit orimligt lång tid (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 16 oktober 2014, *Portovesme/kommissionen*, T-291/11, överklagat mål, EU:T:2014:896, punkterna 74–76).

142 Den tredje invändningen kan således inte godtas.

Den fjärde invändningen, avseende bristande objektivitet och opartiskhet

143 Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen inte uppträtt objektivt och opartiskt under det administrativa förfarandet. För det första ska kommissionen ha beaktat ett yttrande från det satellitföretag som nämns i punkt 13 ovan, vilket inkommit utan att det framställts någon begäran om upplysningar. Vissa av dessa upplysningar lämnades mycket sent till de spanska myndigheterna. För det andra, trots att kommissionen krävt att de spanska myndigheterna skulle ge in icke-konfidentiella versioner av sina yttranden har den godtagit detta företags begäran om att dess yttrande inte skulle lämnas ut till utomstående. De spanska myndigheterna kunde därmed inte överlämna detta företags yttrande till berörda utomstående. För det tredje har kommissionen, i skälen 158, 162–164 och 166 i det angripna beslutet, ansett detta företags argument vara godtagbara, utan att vare sig pröva dem eller ställa dem mot de spanska myndigheternas argument.

144 När det, för det första, gäller vad som anförts om att kommissionen beaktat det yttrande som spontant inkommit från det satellitföretag som nämns i punkt 13 ovan och för sent överlämnat detta yttrande till de spanska myndigheterna, framgår det av skäl 6 i det angripna beslutet att även de spanska myndigheterna på eget initiativ yttrat sig och att kommissionen beaktat detta. För det andra kan inte en eventuell försening från kommissionens sida med att översända handlingar i sig och utan ytterligare omständigheter medföra att den ska anses ha brustit i fråga om objektivitet och opartiskhet. Detta argument kan således inte godtas.

145 Inte heller visar det förhållandet att kommissionen godtagit den begäran som gjorts av det satellitföretag som avses i punkt 13 ovan om att dess yttrande inte skulle lämnas ut till utomstående att den brustit i objektivitet och opartiskhet. Kommissionen är nämligen, enligt artikel 24 i förordning nr 659/1999, skyldig att inte lämna ut upplysningar som de har inhämtat med stöd av denna förordning och som omfattas av tystnadsplikt (dom av den 8 november 2011, *Idromacchine m.fl./kommissionen*, T-88/09, REU, EU:T:2011:641, punkt 43). För övrigt har Konungariket Spanien inte påstått att det inte fått del av alla handlingar som varit relevanta för att det skulle kunna försvara sig.

146 Konungariket Spanien har, för det tredje, inom ramen för sin argumentation att kommissionen skulle ha ansett de argument som anförts av det satellitföretag som avses i punkt 13 godtagbara, utan att vare sig pröva dem eller ställa dem mot de spanska myndigheternas argument, hänvisat till skälen 158, 162–164 och 166 i det angripna beslutet.

- 147 När det gäller skäl 158 i det angripna beslutet kan det konstateras att kommissionen där har bedömt de kostnadsundersökningar som gjorts av ett företag verksamt inom infrastruktur för telekommunikationer och leveranser av nätverksutrustning. Den anförde därvid att oavsett om undersökningarna kunde anses vara tillräckligt oberoende och trovärdiga, betydde det faktum att de var gjorda efter de ifrågasatta åtgärdernas genomförande att det inte gick att motivera den spanska regeringens icke-teknikneutrala anbudsförfarande. Den tillade att de kostnadsuppskattningar som ingivits av det företag som avses i punkt 13 ovan, enligt vilka satellittekniken var den mest kostnadseffektiva, motsade resultaten i dessa undersökningar.
- 148 Såsom konstaterats ovan i punkt 124 framgår det av skäl 158 i det angripna beslutet att kommissionen avfärdat de undersökningar som gjorts av ett företag verksamt inom infrastruktur för telekommunikationer och leveranser av nätverksutrustning, utan att uttala sig om huruvida dessa var tillräckligt oberoende och trovärdiga, mot bakgrund av att de gjorts efter åtgärderna i fråga och att de motsades av kostnadsuppskattningar som ingivits av det företag som avses i punkt 13 ovan. Tvärtemot vad de spanska myndigheterna har gjort gällande har inte kommissionen gett företräde åt de kostnadsuppskattningar som lagts fram av satellitföretaget framför de undersökningar som företaget i fråga gjort. Den har snarare begränsat sig till att presentera innehållet i den studie satellitföretaget lagt fram, enligt vilken satellittekniken var den mest kostnadseffektiva och anført att detta motsade resultatet i de undersökningar företaget lagt fram. Denna slutsats bekräftas av att det i skäl 154 i beslutet framhålls att valet av en viss teknik enligt kommissionen kan godtas om det har motiverats med resultaten från en förhandsundersökning, förutsatt att endast en teknisk lösning kunde väljas med tanke på kvalitet och kostnader. Tvärtemot vad Konungariket Spanien har påstått har kommissionen således inte ansett att satellitföretagets kostnadsuppskattning skulle gälla eller att den visar att satellitteknik skulle vara bättre. Kommissionens syfte var att pröva om de ifrågavarande åtgärderna och åsidosättandet av principen om teknikneutralitet kunde motiveras genom en förhandsundersökning med en enda teknisk lösning. Skäl 158 i beslutet innebär således inte att kommissionen brustit i objektivitet och opartiskhet.
- 149 Vad, för det andra, gäller skäl 164 i det angripna beslutet har Konungariket Spanien gjort gällande att kommissionen godtagit de uppskattningar som det satellitföretag som anges i punkt 13 ovan gjort avseende antalet regionala kanaler, istället för att beakta de officiella uppgifter som lämnats av de autonoma regionerna. Detta argument kan inte godtas. Kommissionen har nämligen i detta skäl endast angivit att de spanska myndigheternas uppgift om 1 380 regionala kanaler enligt satellitföretaget var starkt överdriven. Däremot har den inte slagit fast att det antal regionala kanaler som satellitföretaget gjort gällande – det vill säga 415 enligt fotnot 93 i beslutet – var korrekt. Genom sin bedömning i detta skäl att de spanska myndigheterna inte underbyggt sitt påstående om att satellittekniken inte var utrustad för sändning av ett stort antal regionala kanaler har kommissionen endast tillämpat den bevisbörderegeln som den uttalat i skäl 154 i beslutet, enligt vilken det åligger Konungariket Spanien att visa att det utifrån kvalitet och kostnader endast var möjligt att välja en enda teknisk lösning.
- 150 När det, för det tredje, gäller skäl 166 i det angripna beslutet har Konungariket Spanien gjort gällande att kommissionen anslutit sig till vad det satellitföretag som anges i punkt 13 ovan anført, om att satellitlösningen var kostnadseffektiv jämfört med digital markbunden television, genom att den ansett att stödet kommit att bli mer omfattande till följd av att det inte genomförts någon upphandling på nationell nivå. Vidare har kommissionen, genom att i detta skäl ange att den spanska regeringen kunde ha uppmuntrat de självstyrande regionerna att i sina anbudsförfråganden beakta tänkbara kostnadsinbesparande effektivitet, ansett att de autonoma regionerna borde ha genomfört anbudsförfråganden inriktade specifikt mot satellitteknik.
- 151 Dessa argument visar inte att kommissionen brustit i sin skyldighet att vara objektiv och opartisk. Tvärtemot vad Konungariket Spanien har påstått framgår det inte på något sätt av skäl 166 i det angripna beslutet att kommissionen ansett en satellitlösning vara mer kostnadseffektiv än digital markbunden television. Kommissionen har, i detta skäl, prövat den ifrågavarande åtgärdens

proportionalitet och hänvisat till vissa särdrag hos en satellitlösning, vilka kunde ha beaktats av de spanska myndigheterna vid prövningen av vad som var den bästa tekniska lösningen utifrån kvalitet och kostnader. Den har därvid framhållit möjliga prissänkningar som kunde ha erhållits med en satellitlösning om ett anbudsförfarande genomförts på nationell nivå. På samma sätt har den framhållit möjligheten för den spanska regeringen att uppmantra de autonoma regionerna att i sina anbudsförfråganden beakta tänkbar kostnadsbesparande effektivitet som kunde åstadkommas genom vissa plattformar. Kommissionen har, genom att framhålla dessa omständigheter, inte på något sätt gynnat en satellitlösning.

152 Vad, för det fjärde, gäller skälen 162 och 163 i det angripna beslutet har Konungariket Spanien gjort gällande att kommissionen felaktigt har anslutit sig till argument som anförts av det satellitföretag som anges i punkt 13 ovan, avseende inkludandet av kostnader för digital utdelning och för frekvenser för 4G-mobiltelfoni LTE. De spanska myndigheterna kunde inte förutse dessa kostnader vid tidpunkten för planeringen av övergången från analog till digital markbunden television. Kommissionen har bedömt huruvida åtgärder som genomförts under åren 2009 och 2010 varit adekvata utifrån händelser som inträffat under åren 2011 och 2012.

153 Kommissionen har, i skälen 162 och 163 i det angripna beslutet, anfört att den markbundna lösningen fortfarande var ifrågasatt till följd av kostnader i samband med digital utdelning och skulle fortsätta att vara ifrågasatt till följd av kostnader för frekvenser för 4G-mobiltelfoni. Det kan konstateras att dessa överväganden skett efter det att kommissionen, i skäl 159 i beslutet, konstaterat att den granskade åtgärden inte kunde anses vara lämplig. Då de omständigheter som föranlett kommissionen att hänvisa till att det uppstått sådana kostnader inte har ifrågasatts av Konungariket Spanien, kan detta inte leda till slutsatsen att kommissionen brustit i objektivitet eller opartiskhet i dessa skäl.

154 Den fjärde invändningen kan således inte godtas. Talan ska därmed inte bifallas på den tredje grunden.

Den fjärde grunden, anförd i andra hand, avseende åsidosättande av principerna om rättssäkerhet, likabehandling, proportionalitet och subsidiaritet när det gäller kravet på återbetalning av stödet

155 Konungariket Spanien har, i andra hand, med hänvisning till artikel 14 i förordning nr 659/1999 gjort gällande att återkravet av stöd är oförenligt med en rad unionsrättsliga principer, nämligen principerna om rättssäkerhet, likabehandling, proportionalitet och subsidiaritet.

Den första delen, avseende åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen

156 Konungariket Spanien har för det första anfört att principen om rättssäkerhet har åsidosatts genom det angripna beslutet, eftersom det föreligger avsevärda svårigheter att beräkna vilka belopp som ska återbetalas. Konungariket Spanien måste först pröva huruvida vart och ett av de 516 anbudsförfråganden som regionerna genomfört var teknikneutrala. Eftersom varje autonom region hade genomfört sina egna handlingsprogram är det vidare svårt att fastställa de belopp som inte var föremål för återbetalning, i synnerhet när det gäller offentliga upphandlingar avseende leveranser och stöd av mindre betydelse (de minimis). Dessutom fanns det blandade marknader för leveranser och tjänster, för vilka det är nödvändigt att avgöra vad som var deras huvudinriktning, och marknader som uteslutande rörde underhåll som kunde ingå i marknaden för leveranser. Det är även nödvändigt att få fram uppgifter om vilka specifika belopp som betalats inom de autonoma regionerna. I beslutet identifierades varken berörda mottagare eller vilka belopp som skulle återkrävas. För det andra har Konungariket Spanien gjort gällande att principen om rättssäkerhet åsidosatts genom beslutet, eftersom beslutet att inleda granskningsförfarandet utgör en integrerad del av detta. För det tredje har, enligt Konungariket Spanien, principen om rättssäkerhet åsidosatts genom att kommissionen på Konungariket Spanien har överfört skyldigheten att bevisa vilken del av stödet som inte ska återbetalas

till följd av att det, i egenskap av stöd av mindre betydelse, var förenligt med den inre marknaden vid tillämpning av artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 994/1998 av den 7 maj 1998 om tillämpningen av artiklarna [107 och 108 FEUF] (EGT L 142, s. 1).

- 157 Det ska erinras om att rättssäkerhetsprincipen, som utgör en del av unionsrättens allmänna principer, kräver att rättsreglerna är klara och precisa samt förutsägbara vad avser vilka följder de kan få, så att berörda parter kan förstå de situationer och rättsförhållanden som omfattas av unionens rättsordning (se dom av den 8 december 2011, France Télécom/kommissionen, C-81/10 P, REG, EU:C:2011:811, punkt 100 och där angiven rättspraxis).
- 158 En medlemsstat, vars myndigheter har beviljat stöd i strid med handläggningsreglerna i artikel 108 FEUF kan inte i syfte att undandra sig skyldigheten att vidta nödvändiga åtgärder för att verkställa ett beslut av kommissionen, genom vilket staten åläggs att återkräva stödet, åberopa att rättssäkerhetsprincipen åsidosatts (dom av den 14 september 1994, Spanien/kommissionen, C-278/92–C-280/92, REG, EU:C:1994:325, punkt 76).
- 159 Konungariket Spanien har inte anfört några argument som i förevarande mål ger anledning att avvika från denna regel.
- 160 När det, för det första, gäller den påstådda bristen på detaljerade uppgifter om uppdelning av det stöd som ska återkrävas ska det framhållas att det, när det gäller verkställighet av beslut om statligt stöd, ankommer på myndigheterna i den berörda medlemsstaten att, när stödet ska återkrävas, pröva den individuella situationen för varje berört företag, eftersom dessa myndigheter har en bättre möjlighet att avgöra exakt vilka belopp som ska återkrävas. Av detta följer att kommissionen i ett återkravsförfarande avseende olagligt stöd kan nöja sig med att fastställa skyldigheten att återbetala stödbeloppen i fråga och överlämna åt de nationella myndigheterna att ombesörja beräkningen av de exakta stödbelopp som ska återbetalas (se dom av den 13 maj 2014, kommissionen/Spanien, C-184/11, REU, EU:C:2014:316, punkt 22 och där angiven rättspraxis). Det finns ingen unionsrättslig bestämmelse i vilken det föreskrivs att kommissionen ska fastställa det exakta stödbelopp som ska återbetalas när den förordnar om att ett stöd som har förklarats vara oförenligt med den inre marknaden ska återbetalas. Det är nämligen tillräckligt att kommissionens beslut innehåller uppgifter som gör det möjligt för beslutets adressat att själv utan alltför stora svårigheter fastställa detta belopp (se dom av den 12 maj 2005, kommissionen/Grekland, C-415/03, REG, EU:C:2005:287, punkt 39 och där angiven rättspraxis). I förevarande fall har anbudsfordrarna klassificerats i skälen 183–188 i det angripna beslutet och kommissionen har delat in mottagarna i olika kategorier i skälen 189–197 i beslutet. Konungariket Spanien har inte anfört några omständigheter som ger anledning att anta att denna medlemsstat skulle stöta på orimliga svårigheter när den avgör vilka belopp som ska återkrävas.
- 161 När det, för det andra, gäller argumentet att de berörda stödmottagarna inte skulle ha definierats i det angripna beslutet, kan det konstateras att skäl 182 i beslutet, jämfört med skälen 100–112 i beslutet, innehåller tillräckliga upplysningar för att Konungariket Spanien ska kunna identifiera de ifrågavarande stödmottagarna. Enligt skäl 182 i beslutet är plattformsoperatörerna direkta stödmottagare när de direkt har mottagit medel för uppgradering och utvidgning av sina nät eller för drift och underhåll. När stödet har betalats till offentliga företag som därefter genomfört anbudsfordrarna för utvidgning av täckningen, anses den valda plattformsoperatören vara indirekt stödmottagare. Konungariket Spanien har inte anfört några omständigheter som ger skäl att anta att den, mot bakgrund av dessa uppgifter i det angripna beslutet, skulle möta några orimliga svårigheter att identifiera mottagarna av stödet i fråga. Dess argument kan således inte godtas.
- 162 Det kan vidare framhållas att om de spanska myndigheterna svävade i tvivelsmål i detta avseende kunde de, liksom varje medlemsstat som stöter på svårigheter vid verkställigheten av ett föreläggande om återkrav, för att övervinna dem, upplysa kommissionen om dessa svårigheter för bedömning i överensstämmelse med principen om lojalt samarbete och med iakttagande av fördragets bestämmelser om stöd (dom av den 13 juni 2002, Nederländerna/kommissionen, C-382/99, REG,

EU:C:2002:363, punkt 92, och dom kommissionen/Spanien, punkt 160 ovan, EU:C:2014:316, punkt 66). När kommissionen beslutat att förordna om återkrav av stöd kan eventuella svårigheter, i förfarandet eller på annat sätt, att verkställa beslutet inte påverka dess lagenlighet (se dom av den 1 juli 2009, KG Holding m.fl./kommissionen, T-81/07–T-83/07, REG, EU:T:2009:237, punkt 200 och där angiven rättspraxis).

163 När det, för det tredje, gäller vad som anförts om att situationen i Spanien är komplicerad på grund av de olika program som genomförts av de autonoma regionerna ska det påpekas att kommissionen, vid prövning av statligt stöd, såsom i förevarande fall, oftast vare sig kan eller måste ange exakt hur mycket varje mottagare har mottagit. Hur mycket varje mottagare har mottagit från stödprogrammet ska följaktligen bedömas först när stödet återkrävs (se dom av den 31 maj 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/kommissionen, T-354/99, REG, EU:T:2006:137, punkt 67 och där angiven rättspraxis).

164 Vad, för det fjärde, gäller argumentet att kommissionen skulle ha ålagt Konungariket Spanien att visa de delar av stödet som inte ska återkrävas till följd av att det var förenligt med den inre marknaden enligt artikel 2 i förordning nr 994/1998, ska det framhållas att de villkor som ska vara uppfyllda för att stöd ska anses vara av mindre betydelse fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 FEUF på stöd av mindre betydelse (EUT L 379, s. 5). Det ankommer på medlemsstaten att under återkravsfasen tillhandahålla alla nödvändiga upplysningar, så att det framgår i vilka fall som återkrav inte skett till följd av villkoren för att ett stöd ska anses vara av mindre betydelse.

165 I den mån som, för det femte, Konungariket Spanien allmänt och utan närmare precision gjort gällande att den omständigheten att kommissionen uttalat att beslutet att inleda granskningsförfarandet utgjorde en integrerad del av det angripna beslutet innebär ett åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen avseende återkravet av ifrågavarande stöd, kan heller inte detta argument godtas. Det är riktigt att kommissionen i skäl 41 i det angripna beslutet anför att beslutet om att inleda förfarandet bör ses som en oskiljaktig del av det förstnämnda beslutet. Även om det är riktigt att en fullständig integration av skälen i beslutet att inleda granskningsförfarandet, som är av preliminär art, i det angripna beslutet förefaller svår att förena med den definitiva bedömning som kommissionen redovisar i det angripna beslutet, följer dock inte härav att beslutet att inleda granskningsförfarandet inte innehåller några överväganden avseende återkrav av det ifrågavarande stödet.

166 Talan ska således inte bifallas på den första delen av denna grund.

Den andra delen, avseende åsidosättande av likabehandlingsprincipen

167 Konungariket Spanien har gjort gällande att till följd av att löpande betalningar skulle upphöra enligt artikel 3.4 i det angripna beslutet, var det inte möjligt att kräva att nätföretagen ska fortsätta att driva och underhålla näten i område II, vilket skulle leda till att tv-sändningarna i det området upphörde. Detta avbrott skulle framför allt drabba mindre gynnade grupper, såsom äldre och låginkomsttagare, vilket skulle medföra ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen. Det vore på grund av kostnader för nödvändiga investeringar inte möjligt för dessa personer att få tillgång till tv-kanaler via andra nät.

168 Det framgår av fast rättspraxis att likabehandlingsprincipen innebär att lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se dom av den 14 september 2010, Akzo Nobel Chemicals och Akros Chemicals/kommissionen m.fl., C-550/07 P, REU, EU:C:2010:512, punkt 55 och där angiven rättspraxis).

- 169 Kommissionen har i förevarande fall inte åsidosatt den principen. Den har nämligen, genom att slå fast att det stöd som lämnats tv-plattformsoperatörerna för utbyggnad, underhåll och drift av nätet för digital markbunden television i område II var olagligt och oförenligt med den inre marknaden, med undantag för det stöd som lämnats på ett sätt som var förenligt med principen om teknikneutralitet, och genom att i det angripna beslutet återkräva detta stöd, inte behandlat lika situationer olika eller olika situationer lika.
- 170 Det ska påpekas att enligt fast rättspraxis ska principen om likabehandling tillämpas mot bakgrund av legalitetsprincipen, enligt vilken ingen till sin egen förmån kan åberopa en rättsstridig åtgärd som gynnat någon annan (se dom av den 10 november 2011, *The Rank Group*, C-259/10 och C-260/10, REU, EU:C:2011:719, punkt 62 och där angiven rättspraxis).
- 171 Vidare har, vilket kommissionen anfört, Konungariket Spanien inte lagt fram några omständigheter som visat att det angripna beslutet, genom dess föreskrifter om återkrav av det ifrågakvarande stödet och om upphörande av utbetalningar, skulle leda till ett faktiskt avbrott av tjänster för digital marksänd television i hela område II och därmed beröva de boende i fråga sin grundläggande rätt till information via television. Konungariket Spanien har inte lagt fram tillräckligt detaljerade uppgifter om antal, identitet, status och ekonomisk storlek hos de olika företagen inom markbunden television som berörs av återkrav och ifrågakvarande ogiltigförklaring. Denna medlemsstat har heller inte ansett det vara nödvändigt att, som exempel och illustration, beskriva situationen för ett enda företag, varken i fråga om det belopp som ska återbetalas eller nödvändigheten av att uppehålla underhållstjänster för berörda sändningscentraler. Mot denna bakgrund ska Konungariket Spaniens påstående om avbrott i tv-sändningarna i område II till följd av återkrav av det ifrågakvarande stödet en anses vara ogrundat.
- 172 Det ska slutligen framhållas att det angripna beslutet inte påverkar skyldigheten att täcka i stort sett hela område II när det gäller offentliga tv-företag (se punkt 46 ovan) och att det ankommer på Konungariket Spanien att organisera utvidgningen av det digitala tv-nätet på ett sätt som är förenligt med unionsrätten avseende statligt stöd.
- 173 Talan ska således inte bifallas på den andra delen av denna grund.

Den tredje delen, avseende åsidosättande av proportionalitetsprincipen

- 174 Konungariket Spanien har gjort gällande att proportionalitetsprincipen har åsidosatts genom det angripna beslutet, genom att det skulle leda till avbrott i tv-sändningarna i område II och en avsaknad av intresse för företag verksamma inom andra tv-tekniker att delta i anbudsförfaranden. Denna avsaknad av intresse beror enligt Konungariket Spanien, när det gäller de anbudsförfaranden som kommissionen inte ansett vara teknikneutrala, på de begränsade fördelar som den territoriella begränsningen leder till, på grund av kompetensuppdelningen i olika nivåer av den spanska förvaltningen. Denna avsaknad av intresse visade sig även vid teknikneutrala anbudsförfaranden på Kanarieöarna, inom ramen för vilka det inte lämnades något anbud från något satellitföretag. Således medför inte den omständigheten att mottagarna återbetalar stödet att de förlorar en fördel som de haft på marknaden, i förhållande till sina konkurrenter, eftersom de var i det närmaste säkra på att erhålla samma fördel genom att tilldelas kontrakt inom ramen för teknikneutrala anbudsförfaranden. En utebliven återbetalning av det ifrågakvarande stödet medför således inte några negativa konsekvenser för företag verksamma med andra plattformar än digital markbunden television.
- 175 Proportionalitetsprincipen innebär att unionsinstitutionerna i sitt handlande inte får gå utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet. När det finns flera ändamålsenliga åtgärder att välja mellan ska den åtgärd väljas som är minst ingripande (se dom av den 17 maj 1984, *Denkavit Nederland*, 15/83, REG, EU:C:1984:183, punkt 25 och där angiven rättspraxis, och dom av den 9 september 2009, *Diputación Foral de Álava m.fl.*, T-230/01–T-232/01 och T-267/01–T-269/01, EU:T:2009:316, punkt 376 och där angiven rättspraxis).

- 176 Enligt rättspraxis är upphävande av ett rättsstridigt stöd genom återkrav den logiska följderna av fastställandet av dess olaglighet. Följaktligen kan återkrav av stödet, i syfte att återställa den tidigare situationen, i princip inte betraktas som en oproportionerlig åtgärd i förhållande till målen med fördragets bestämmelser om statligt stöd (se dom av den 28 juli 2011, Diputación Foral de Vizcaya/kommissionen, C-471/09 P–C-473/09 P, EU:C:2011:521, punkt 100 och där angiven rättspraxis).
- 177 Konungariket Spanien har i förevarande mål inte framfört några argument som föranleder att denna regel ska frångås.
- 178 I den mån som Konungariket Spanien gjort gällande att det angripna beslutet skulle leda till avbrott i tv-sändningarna i område II kan det konstateras att detta argument redan avfärdats (se punkterna 171 och 172 ovan). Det kan, inom ramen för denna del av den fjärde grunden, tilläggas att Konungariket Spanien genom beslutet inte ålagts att återkräva alla medel som lämnats eller upphäva alla betalningar i detta avseende. Det ankommer endast på denna medlemsstat att återkräva det ifrågasatta stödet och upphäva ifrågasatta betalningar i den mån som principen om teknikneutralitet inte iakttagits och åtgärden i fråga inte kan anses vara av mindre omfattning.
- 179 När det, för det andra, gäller argumentet att mottagarna, i avsaknad av intresse för företag verksamma med andra plattformar än digital markbunden television att delta i anbudsförfaranden i område II, inte har förlorat någon fördel, är det tillräckligt att konstatera att även enligt vad Konungariket Spanien har anfört är en sådan konsekvens inte säker utan utgör enbart en hypotes.
- 180 Talan ska således inte bifallas på den tredje delen av den fjärde grunden.

Den fjärde delen, avseende åsidosättande av subsidiaritetsprincipen

- 181 Konungariket Spanien har gjort gällande att kommissionen åsidosatt subsidiaritetsprincipen genom att eftersträva en viss audiovisuell modell i det angripna beslutet, vilket emellertid är en fråga för medlemsstaterna.
- 182 Detta argument kan inte godtas. Bedömningen av huruvida ett stöd är förenligt med den inre marknaden utgör nämligen en del av kommissionens exklusiva befogenhet, under unionsdomstolens kontroll och kan därmed inte utgöra ett åsidosättande av subsidiaritetsprincipen (se, för ett motsvarande synsätt, dom Mitteldeutsche Flughafen och Flughafen Leipzig-Halle/kommissionen, punkt 35 ovan, EU:C:2012:821, punkt 79 och där angiven rättspraxis). Enligt artikel 5.3 FEU är denna princip enbart tillämplig inom områden som inte omfattas av unionens exklusiva kompetens.
- 183 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den fjärde delen, och därmed inte såvitt avser någon del, av den fjärde grunden.

Den femte grunden, anförd i andra hand, avseende åsidosättande av den grundläggande rätten till information genom beslutet om återbetalning av stöd

- 184 Konungariket Spanien har, i andra hand, gjort gällande att upphörandet med samtliga utestående utbetalningar av det påstådda stödet i fråga skulle beröva 1,2 miljoner invånare varje möjlighet att få tillgång till tv-kanaler och förhindra dem att utöva sin rätt till information, vilken föreskrivs i artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Ingreppet i denna rättighet var varken motiverat eller proportionerligt.

- 185 Konungariket Spaniens argument att det angripna beslutet skulle leda till avbrott i tv-sändningarna inom område II har redan avfärdats inom ramen för prövningen av den andra delen av den fjärde grunden (se punkterna 171 och 172 ovan). Kommissionen har, genom att i artikel 3.4 i det beslutet föreskriva att alla utbetalningar skulle upphöra, således inte åsidosatt rätten till information enligt artikel 11 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.
- 186 Talan ska således inte bifallas såvitt avser den femte grunden. Den ska därmed lämnas helt utan bifall.

Rättegångskostnader

- 187 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Konungariket Spanien ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, inklusive det interimistiska förfarandet. Eftersom Konungariket Spanien har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (femte avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Konungariket Spanien ska ersätta rättegångskostnaderna i såväl huvudförfarandet som det interimistiska förfarandet.**

Dittrich

Szwarcz

Tomljenović

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 26 november 2015.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakrund till tvisten	??
Förfarandet och parternas yrkanden	6
Rättslig bedömning	6
Den första grunden, avseende åsidosättande av artikel 107.1 FEUF	7
Den första delen, avseende att det inte bedrivits någon ekonomisk verksamhet	7
Den andra delen, avseende avsaknaden av ekonomisk fördel och förekomsten av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse	10
– Det första villkoret enligt domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), avseende skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster	11
– Det fjärde villkoret i domen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 17 ovan (EU:C:2003:415), avseende säkerställande av lägsta möjliga kostnad för det allmänna	15
Den tredje delen, avseende snedvridning av konkurrensen	16
Den andra grunden, åberopad i andra hand, avseende åsidosättande av artiklarna 106.2 och 107.3 c) FEUF	17
Den tredje grunden, avseende åsidosättande av handläggningsreglerna	20
Den första invändningen avseende underlåtenhet att beakta bevisfakta	21
Den andra invändningen, avseende bristen på konsekvens i ledningen av det administrativa förfarandet	23
Den tredje invändningen, avseende ett utdraget förfarande och byten av ansvariga för utredningen	24
Den fjärde invändningen, avseende bristande objektivitet och opartiskhet	25
Den fjärde grunden, anförd i andra hand, avseende åsidosättande av principerna om rättssäkerhet, likabehandling, proportionalitet och subsidiaritet när det gäller kravet på återbetalning av stödet	27
Den första delen, avseende åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen	27
Den andra delen, avseende åsidosättande av likabehandlingsprincipen	29
Den tredje delen, avseende åsidosättande av proportionalitetsprincipen	30
Den fjärde delen, avseende åsidosättande av subsidiaritetsprincipen	31
Den femte grunden, anförd i andra hand, avseende åsidosättande av den grundläggande rätten till information genom beslutet om återbetalning av stöd	31
Rättegångskostnader	32
ECLI:EU:T:2015:891	33

